

**OBVODNÝ BANSKÝ ÚRAD
V KOŠICIACH**

**SPRÁVA
O ČINNOSTI
OBVODNÉHO BANSKÉHO ÚRADU
ZA ROK 2023**

Košice, marec 2024

OBSAH:

Predhovor	
1	ORGANIZÁCIA ŠTÁTNEJ BANSKEJ SPRÁVY 6
1.1	HBÚ..... 6
	Sídlo a kontakty
	Personálne obsadenie ku koncu hodnoteného obdobia
1.2	OBÚ SR 6
	Sídlo a kontakty
	Personálne obsadenie ku koncu hodnoteného obdobia
2	ÚLOHY ORGÁNOV HLAVNÉHO DOZORU..... 7
2.1	HBÚ..... 7
2.2	OBÚ SR..... 7
3	ČINNOSŤ ORGÁNOV HLAVNÉHO DOZORU 7
3.1	Bansko-správna činnosť..... 7
3.1.1	Správne úkony..... 7
3.1.2	Riadne a mimoriadne opravné prostriedky..... 8
3.1.3	Úhrady za dobývacie priestory, úhrady za vydobyté nerasty a uskladňovanie..... 8
	<i>Úhrada za dobývacie priestory (ďalej len „DP“)</i>
	<i>Úhrada za vydobyté nerasty (ďalej len „VN“)</i>
	<i>Úhrady za uskladňovanie</i>
3.1.4	Správne poplatky..... 9
3.2	Výkon hlavného dozoru..... 9
3.2.1	Inšpekčná činnosť..... 9
3.2.2	Sankcie..... 10
3.2.3	Vyšetrovanie príčin havárií a závažných pracovných úrazov..... 11
3.2.4	Niektoré aktuálne riešené problémy..... 11
3.2.5	Overovanie odbornej spôsobilosti..... 11
3.2.6	Spolupráca s inými orgánmi a organizáciami..... 12
3.2.7	Medzinárodná spolupráca..... 13
3.2.8	Prednášková činnosť..... 13

4	BANSKO-HOSPODÁRSKY VÝVOJ	13
4.1	Uhlie.....	14
4.2	Ropa a zemný plyn.....	14
4.3	Rudy.....	15
4.4	Nerudné suroviny.....	15
4.4.1	Magnezit.....	15
4.4.2	Sol'.....	16
4.4.3	Stavebný kameň.....	17
4.4.4	Štrkopiesky a piesky.....	17
4.4.5	Tehliarske suroviny.....	17
4.5	Vápence a cementárske suroviny.....	18
4.5.1	Vápence pre špeciálne účely.....	18
4.5.2	Vápence vysokopercentné.....	18
4.6	Ostatné suroviny.....	18
5	BEZPEČNOSŤ PRÁCE A OCHRANA ZDRAVIA PRI PRÁCI.....	18
5.1	Vývoj pracovnej úrazovosti.....	18
5.1.1	Závažné pracovné úrazy a havárie.....	19
5.1.2	Rozbor príčin a zdrojov pracovných úrazov.....	19
5.1.3	Choroby z povolania.....	19
5.2	Banská technika a bezpečnosť práce.....	19
5.2.1	Hlbinné dobývanie.....	19
5.2.1.1	<i>Bezpečnosť podzemných diel.....</i>	<i>20</i>
5.2.1.1.1	<i>Zvislé banské diela.....</i>	<i>20</i>
5.2.1.1.2	<i>Dlhé banské diela.....</i>	<i>21</i>
5.2.1.1.3	<i>Likvidácia vyrúbaných priestorov.....</i>	<i>22</i>
5.2.1.2	<i>Dobývanie.....</i>	<i>22</i>
5.2.1.3	<i>Vetranie.....</i>	<i>23</i>
5.2.1.4	<i>Ochrana proti požiaru a výbuchu.....</i>	<i>25</i>
5.2.1.4.1	<i>Protipožiarna ochrana v podzemí.....</i>	<i>25</i>
5.2.1.5	<i>Strojné a elektrické zariadenia.....</i>	<i>25</i>

5.2.2	Povrchové dobývanie.....	27
5.2.2.1	<i>Dobývanie.....</i>	27
5.2.2.2	<i>Strojné a elektrické zariadenia.....</i>	27
5.2.3	Výbušniny.....	29
5.2.4	Sprístupnené podzemné priestory.....	29
5.2.5	Osobitné zásahy do zemskej kôry.....	30
5.2.6	Ostané činnosti vykonávané bankým spôsobom.....	30
5.2.7	Vyhradené technické zariadenia.....	31
5.2.7.1	<i>Oprávnenia na činnosti na vyhradených technických zariadeniach.....</i>	31
5.2.7.2	<i>Osvedčenia revíznych technikov vyhradených technických zariadení.....</i>	31
5.2.7.3	<i>Prehľad významnejších VTZ.....</i>	31
5.3	Banká záchranná služba.....	32
6	BANÍCTVO A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	32
6.1	Odvaly, výsypky a odkaliská.....	32
6.2	Rekultivácia plôch.....	33
6.3	Ochrana povrchu.....	34

P R E D H O V O R

Obsahom správy o činnosti Obvodného banského úradu v Košiciach za rok 2023, ako špecializovaného orgánu štátnej banskej správy, je sumarizácia údajov zo správ o vykonanej banskej činnosti resp. činnosti vykonávanej bankským spôsobom, trhacích prác a inej banskej činnosti, pri výkone inžiniersko - geologického prieskumu, razenia podzemných priestorov a pívnic, prác na udržiavaní jaskýň v bezpečnom stave, strojnom vírtaní na rôzne účely a pri používaní vybraných bankských zariadení a vyhradených technických zariadení pri vyššie uvedených činnostiach od organizácií, ktoré takúto činnosť vykonávajú v obvode pôsobnosti vymedzenou vyhláškou MH SR č. 146/2020 Z.z., ktorou sa určujú obvody pôsobnosti obvodných bankských úradov v znení vyhlášky 313/2020 Z.z. zmysle § 5a zákona SNR č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušnách a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov.

Správa je prehľadne rozdelená na textovú a tabuľkovú časť a vo vybraných ukazovateľoch porovnáva dáta z predchádzajúcich 5 –tich rokov. Je určená subjektom, ktoré prichádzajú do styku s ochranou a využívaním nerastného bohatstva, ďalšou bankskou činnosťou, činnosťou vykonávanou bankským spôsobom, výrobou a používaním výbušnín na trhacie práce a pyrotechnických výrobkov, ako aj so zariadeniami používanými v súvislosti s vymenovanými činnosťami.

Z dôvodu zmeny pôsobnosti obvodných bankských úradov, správa obsahuje aj základné údaje o činnosti Obvodného banského úradu v Spišskej Novej Vsi, do obvodu pôsobnosti ktorého aktuálne patrí okres Bardejov.

Plán hlavných úloh za rok 2023 bol zo strany Obvodného banského úradu v Košiciach splnený.

Zdar Boh!

Ing. Juraj Mihalík
predseda úradu

Košice, 11. marec 2024

Obvodný bankský úrad Košice

1 ORGANIZÁCIA ŠTÁTNEJ BANSKEJ SPRÁVY

1.1 HBÚ

Sídlo a kontakty
Personálne obsadenie ku koncu hodnoteného obdobia

1.2 Obvodný banký úrad Košice

Sídlo: Timonova 23, Košice 040 01, tel.: 055/6250355, 055/7296506
e-mail: obuke@obuke.sk
mobil predsedu úradu: 0915 915 788, e-mail: predseda@obuke.sk

Personálne obsadenie sa v priebehu roku 2023 z dôvodu organizačných zmien menilo a bolo nasledovné:

Ing. Juraj Mihalík - predseda úradu
Ing. Marek Forrai - hlavný banký inšpektor
Ing. Vladimír Lukačín - obvodný banký inšpektor
Ing. Agáta Řezaninová - obvodný banký inšpektor
Ing. Peter Uličný - obvodný banký inšpektor
Ing. Rút Máziková - obvodný banký inšpektor
Ing. Jana Korfantová - obvodný banký inšpektor
Ing. Milan Bencko - obvodný banký inšpektor
Ing. Alžbeta Pustová - obvodný banký inšpektor
Ing. Tomáš Huszár - obvodný banký inšpektor
Ing. Viktória Tkáčová - obvodný banký inšpektor do 01.04.2023
Ing. Ema Papáčová - samostatný referent do 01.10.2022 do 01.05.2023
- obvodný banký inšpektor od 01.05.2023
Ing. Miroslav Mihalik – obvodný banký inšpektor od 01.08.2023
Ing. Samuel Štefan – obvodný banký inšpektor od 01.08.2023

Katarína Krausová - samostatný referent
Mgr. Marcela Tribulová - samostatný referent

Vecná pôsobnosť Obvodného bankého úradu (ďalej len „OBÚ“) v Košiciach resp. (ďalej len „úrad“), tak ako aj ostatných obvodných bankých úradov je určená § 41 zákona SNR č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 51/1988 Zb.“). Miestna pôsobnosť OBÚ v Košiciach, tak ako aj ostatných obvodných bankých úradov je určená vyhláškou MH SR č. 146/2020 Z. z. v znení neskorších predpisov, z dôvodu ktorej sa v tejto správe nachádza aj činnosť OBÚ v Spišskej Novej Vsi.

2 ÚLOHY ORGÁNOV HLAVNÉHO DOZORU

2.1 HBÚ

spracované HBÚ so sídlom v Banskej Štiavnici

2.2 OBÚ v Košiciach

OBÚ v Košiciach pri výkone hlavného dozoru postupuje hlavne:

- podľa zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov
- podľa zákona č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov a kompetencií vymedzených v § 41
- podľa zákona č. 58/2014 Z. z., o výbušninách, výbušných predmetoch a muníciách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- podľa zákona č. 261/2002 Z.z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- podľa zákona č. 514/2008 Z. z. o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov
- podľa zákona č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon)
- podľa zákona č. 258/2011 Z. z. o trvalom ukladaní oxidu uhličitého do geologického prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- podľa zákona č. 124/2006 o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov
- podľa zákona č. 211/2010 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov
- podľa zákona č. 9/2010 Z.z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov
- podľa zákona č. 85/1990 Zb. o petičnom práve v znení neskorších predpisov

a k nim vydaným nariadeniam vlády, vyhlášok a smerníc, ako aj interných dokumentov Hlavného banského úradu so sídlom v Banskej Štiavnici.

3 ČINNOSŤ ORGÁNOV HLAVNÉHO DOZORU

3.1 Bansko-správna činnosť

3.1.1 Správne úkony

V roku 2023 na OBÚ v Košiciach bolo vybavených 3 904 registratúrnych záznamov z celkového počtu 1 425 zaevidovaných spisov, OBÚ v Spišskej Novej Vsi vybavil 18 registratúrnych záznamov z celkového počtu 17 zaevidovaných spisov.

Úrad vydal v roku 2023 banské oprávnenie 14 právnickým osobám, zrušil 11 právnickým osobám. Banské oprávnenie pre fyzické osoby nebolo vydané, zrušené bolo 3 fyzickým osobám.

3.1.2 Riadne a mimoriadne opravné prostriedky

spracované HBÚ so sídlom v Banskej Štiavnici

3.1.3 Úhrady za dobývacie priestory, úhrady za vydobyté nerasty a uskladňovanie

OBÚ v Košiciach vykonával podľa zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov v spojení s nariadením vlády SR č. 50/2002 Z.z. o úhrade za dobývací priestor, úhrade za vydobyté nerasty a o úhrade za uskladňovanie plynov alebo kvapalín v znení neskorších predpisov správu úhrad za dobývacie priestory a úhrad za vydobyté nerasty. Jednotlivé operácie pri správe týchto úhrad boli zabezpečované cez Štátnu pokladnicu napojenú priamo na úrade.

Úhrada za dobývacie priestory (ďalej len „DP“)

V úradnom obvode OBÚ Košice k 31.12.2023 evidujeme 131 určených DP.

Zaplatené a priznané úhrady za DP boli vo výške 161 986,72 €, z celkového počtu 131 DP predstavovala povinnosť platby za 92 DP, ktoré boli priznané a zaplatené.

Obciam v roku 2023 bola prevedená suma 129 589,08 € a do štátneho rozpočtu za rok 2022 bolo odvedených 32 397,64 € z účtu úhrad za dobývacie priestory.

Kontroly správnosti výpočtu úhrad v priznaniach za DP v priebehu roku 2023 boli vykonané v piatich organizáciách, a to v organizácii: KAM – BET, spol. s r.o., za dobývací priestor „Čoltovo I“, Danucem (Slovensko) a.s. za dobývací priestor „Host'ovce“, AMETYS s.r.o. za dobývací priestor „Host'ovce, LB MINERALS SK, s.r.o. za dobývací priestor „Michal'any“, „Tahanovce“, „Rudník“ a „Rudník II“ .

Pri kontrole úhrad za DP závažné nedostatky neboli zistené, overovala sa správnosť výšky vypočítaných a uhradených platieb a termín úhrady. Penále za omeškanie úhrady za DP v roku 2023 neboli vyrubené žiadnej organizácii.

Úhrada za vydobyté nerasty (ďalej len „VN“)

Úhrady za fiškálny rok 2023 za VN predstavovali platobnú povinnosť úhrad v úradnom obvode OBÚ Košice podľa nasledujúcej tabuľky (v EUR):

IV. Q 2022	278 595,93
I. Q 2023	411 711,62
II. Q. 2023	514 396,88
III. Q. 2023	419 039,08
spolu:	1 623 743,51

Vyššie uvedená suma za jednotlivé štvrťroky bola poukázaná na účet Štátnej pokladnice za vydobyté nerasty a tunajší úrad previedol na účet Environmentálneho fondu za rok 2023 sumu vo výške 1 668 392,89 €.

Kontroly správnosti výpočtu úhrad v priznaniach za VN v priebehu roku 2023 boli vykonané v piatich organizáciách, a to v organizácii: KAM – BET, spol. s r.o., za dobývací priestor „Čoltovo I“, Danucem (Slovensko) a.s. za dobývací priestor „Host'ovce“, AMETYS s.r.o. za dobývací priestor „Host'ovce“, LB MINERALS SK, s.r.o. za dobývací priestor „Michaľany“, „Ťahanovce“, „Rudník“ a „Rudník II“ a bola vykonaná aj následná kontrola uvedených DP v organizácii LB MINERALS SK, s.r.o.

Kontrolou úhrad za VN bol zisťovaný nesúlad položiek nákladov na dobývanie, celkových nákladov a tržieb podľa hlavnej knihy, ako aj aktualizácia metodického pokynu na výpočet úhrady za VN v kalkuláciách nákladov. Úrad apeloval na priehľadnosť podávania priznaní za VN s vyznačením súčtov jednotlivých položiek, ktoré sú zahrnuté do nákladov na dobývanie a celkových nákladov. Následne organizácie vykonali opravu prepočtu priznania a jeho vysporiadanie.

Organizácie si platobnú povinnosť za VN zaplatili včas a v plnej výške.

Úhrady za uskladňovanie

V obvode pôsobnosti OBÚ v Košiciach sa nevykonáva činnosť uskladňovania plynov alebo kvapalín v prírodných horninových štruktúrach a v podzemných priestoroch, za ktorú je povinnosť platiť úhradu.

3.1.4 Správne poplatky

OBÚ v Košiciach v súlade so zákonom NR SR č. 145/1995 Z.z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov vybral v roku 2023 správne poplatky za úkony podliehajúce vyrubeniu týchto poplatkov v celkovej sume 3 908,00 € a to celkom za 191 úkonov. Oproti roku 2022 je to vo finančnom vyjadrení nárast správnych poplatkov o 25,6 %, v počte spoplatňovaných úkonov je to nárast o cca 5 %. Väčšina týchto poplatkov bola vyrubená za vykonanie miestneho zisťovania, za skúšky a za vydanie osvedčenia alebo oprávnenia o odbornej spôsobilosti podľa banských predpisov, za vykonanie zmien údajov v banskom registri, za vydanie rozhodnutia o povolení alebo zmene banskej činnosti alebo činnosti vykonávanej banským spôsobom.

3.2 Výkon hlavného dozoru

3.2.1 Inšpekčná činnosť

V roku 2023 pri vykonávaní hlavného dozoru podľa banského zákona a zákona č. 51/1988 Zb. v znení neskorších predpisov sa vykonalo celkom 372 inšpekcií. Najviac inšpekcií bolo vykonaných pri ťažbe a úprave stavebného kameňa, magnezitu, štrkopieskov a pieskov, pri razení tunelov a skladovaní výbušných predmetov a munície, so zameraním na kontrolu dodržiavania bezpečnostných predpisov a bezpečnosti prevádzky.

Prehľad inšpekcií podľa druhu nerastu je uvedený v prílohe č. 26.

3.2.2 Sankcie

V súlade so zákonom č. 51/1988 Zb. pri výkone hlavného dozoru sa za porušenie predpisov ukladali pokuty, v roku 2023 boli uhradené pokuty v celkovej výške 17 870,- €, ktoré boli uložené:

- organizácii DANUCEM Slovensko, a.s., Rohožník, 906 38 Rohožník, vo výške 3 500,- € slovom „tritisícpäťsto eur“ za porušenie povinnosti vykonávať banskú činnosť podľa overeného plánu otvárk, prípravy a dobývania výhradného ložiska a za nepovolenú banskú činnosť v dobývacom priestore „Host'ovce“,
- organizácii AMETYS s.r.o. Košice so sídlom Krompašská 9, 040 11 Košice vo výške 5 000,- € slovom „päťtisíc eur“ za porušenie povinnosti vykonávať banskú činnosť podľa overeného plánu otvárk, prípravy a dobývania výhradného ložiska v dobývacom priestore „Host'ovce“,
- organizácii EUROTALC s.r.o. so sídlom Štôlna Elisabeth 1, 049 22 Gemerská Poloma, vo výške 3 000,- € slovom „tritisíc eur“ za porušenie povinnosti vykonávať banskú činnosť podľa platnej dokumentácie a overeného plánu otvárk, prípravy a dobývania výhradného ložiska mastenca a za porušenie bezpečnosti práce v dobývacom priestore „Gemerská Poloma“,
- organizácii LOM ONDAVA s.r.o. so sídlom Duklianska 21, 085 01 Bardejov vo výške 3 000,- € slovom „tritisíc eur“ za porušenie povinnosti vykonávať ťažbu podľa overeného plánu využívania ložiska a za porušenie bezpečnosti práce a prevádzky pri dobývaní ložiska nevyhradeného nerastu – pieskovcov, v lome Vyšný Orlík,
- fyzickej osobe Jánovi Korpovi, bytom Betliar, vo výške 100,- € slovom „jedensto eur“ v priestupkovom konaní za neoprávnený vstup do banského diela, štôlne Marta v k.ú. Nižná Slaná, v ktorom sa vykonáva banská činnosť,
- fyzickej osobe Ing. Jánovi Bukovi, bytom Údol, vo výške 50,- € slovom „päťdesiat eur“ v priestupkovom konaní za nedovolené používanie pyrotechnických výrobkov kategórie F2, F3 bez predchádzajúceho súhlasu obce,
- organizácii VEDOS Kechnec, s.r.o. so sídlom Petrovany - Vysielač 588, vo výške 3 000,- € slovom „tritisíc eur“ za to, že organizácia vykonala ťažbu na pozemku nad rámec rozhodnutia o povolení činnosti vykonávanej banským spôsobom nevyhradeného nerastu – štrkopieskov na lokalite Kechnec.

Penále z omeškania platieb za DP a VN v roku 2023 neboli vymáhané.

Pokuty v blokovom konaní boli uložené 8 zamestnancom v celkovej sume 220,- €.

Sumár uhradených pokút v roku 2023 je uvedený v prílohe č. 27.

3.2.3 Vyšetrovanie príčin havárií a závažných pracovných úrazov

V roku 2023 sa v obvode pôsobnosti vyskytol 1 prípad závažného pracovného úrazu s následkom smrti. V roku 2023 nedošlo ku žiadnej havárii.

3.2.4 Niektoré aktuálne riešené problémy

V roku 2023 bol úrad súčinný pri riešení situácie s vytekajúcou silne mineralizovanou bankovou vodou do vodného toku Slaná v dobývacom priestore Nižná Slaná cez štôľňu „Marta“, ktorá sa začala raziť 27.12.2013 a reálne toto bankové dielo bolo dokončené v roku 2015. Ďalšie úpravy v diele ako úprava vodnej stoky a najmä dokončenie portálu štôľne na povrchu bolo definitívne ukončené 31.10.2017. Stále prebieha vodoprávne konanie zo strany Okresného úradu Rožňava, odbor starostlivosti o životné prostredie, o vydanie kolaudačného rozhodnutia vodnej stavby „Odvodnenie ložiska sideritových rúd Nižná Slaná“.

Vypúšťania týchto vôd je stále v režime rozhodnutia tohto úradu č. sp. OU-RV-OSZP-2017/007922 z 18.10.2017, kde boli stanovené pre organizáciu Rudné bane, š. p., Kammerhofská 25, 969 01 Banská Štiavnica okrem iného aj spôsob prečisťovania vypúšťaných vôd, spôsob merania množstva a kvalitatívneho zloženia vypúšťaných vôd a ich vplyvu na kvalitu povrchových vôd vo vodnom toku Slaná, ako aj početnosť odberu vzoriek.

Úrad tiež súčinil pri riešení zaistenie bezpečnosti na lúhovacom poli v dobývacom priestore „Prešov I - Solivary“ a jeho definitívnom riešení schválenou likvidáciou lúhovacích vrstov.

3.2.5 Overovanie odbornej spôsobilosti

Podľa vyhlášky MH SR č. 208/1993 Z.z. o požiadavkách na kvalifikáciu a overovaní odbornej spôsobilosti pracovníkov pri banskej činnosti vykonávanej bankým spôsobom bolo v roku 2023 vydaných 24 osvedčení o odbornej spôsobilosti.

V roku 2023 nebolo vydané osvedčenie strelmajstra, ale zároveň bolo preskúšaných 13 strelmajstrov.

V roku 2023 bolo vydané jedno osvedčenie o odbornej spôsobilosti bankého merača podľa § 4 ods. 3 výnosu Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 1/1993 z 20. júla 1993 o banko-meračskej dokumentácii pri banskej činnosti a niektorých činnostiach vykonávaných bankým spôsobom.

V roku 2023 nebolo vydané žiadne rozhodnutie o potvrdení revízneho technika a odborníka na uvádzanie ťažných zariadení do prevádzky pre bankú problematiku ťažného zariadenia, ani žiadne rozhodnutie o potvrdení odborníka pre bankú časť spôsobilosti dopravného zariadenia - raziacej plošiny a jamy na prevádzku a ani rozhodnutie o potvrdení odborníka pre strojnú časť spôsobilosti dopravného zariadenia - raziacej plošiny a jamy na prevádzku, boli vydané dve potvrdenia o spôsobilosti na vykonávanie funkcie vedúceho vetrania.

3.2.6 Spolupráca s inými orgánmi a organizáciami

Oproti predchádzajúcim rokom nedošlo v rámci spolupráce s inými orgánmi a organizáciami k zmenám, úrad spolupracoval s týmito orgánmi štátnej správy a inštitúciami (s):

- Ministerstvom životného prostredia SR
(najmä v oblasti ložiskového geologického prieskumu a posudzovania vplyvov na životné prostredie),
- Ministerstvom vnútra SR
príslušnými okresnými riaditeľstvami PZ a obvodným oddeleniami PZ
(najmä v oblasti zistených priestupkov),
- so Štátnou pokladnicou
(najmä v oblasti ekonomicko – prevádzkového riadenia úradu),
- Okresnými úradmi, odbormi starostlivosti o životné prostredie,
- Slovenskou agentúrou životného prostredia Banská Bystrica a Štátnou ochranou prírody
(najmä v oblasti zabezpečovania ochrany prírody a posudzovania vplyvov na životné prostredie),
- príslušnými okresnými úradmi
(v oblasti priestupkových konaní a riešenia stretov záujmov),
- príslušnými obcami a mestami
(najmä v oblasti výkonu štátnej správy vo forme podávania záväzných stanovísk pre zriaďovanie stavieb a zariadení nesúvisiacich s dobývaním v jednotlivých chránených ložiskových územiach a DP a v oblasti územného plánovania, v oblasti výkonu samosprávy ako s účastníkmi konania pri povoľovaní banskej činnosti a činnosti vykonávanej banským spôsobom a pri určovaní ochranných pásiem pre sklady munície),
- Inšpektorátmi práce
(najmä pri možnosti prekrývania dozoru v niektorých organizáciách),
- Krajskou prokuratúrou
(najmä v súvislosti s napadnutou nezákonnosťou pri vydávaní stanovísk vo veci schvaľovania územných plánov a povoľovaní banskej činnosti),
- Technickou univerzitou - fakultou BERG Košice
(najmä pri riešení rôznych technických problémov, ďalšieho smerovania baníctva, pri organizovaní a zabezpečovaní priebehu kurzov za účelom získania odbornej spôsobilosti na funkciu „banský merač“, pri výučbe študentov na banických odboroch a účasťou na pravidelných zasadnutiach Vedeckej rady fakulty a pri zavádzaní vodíkových technológií do praxe),
- Ústavom geotechniky SAV Košice (najmä pri riešení technických problémov),
- Slovenským technickým múzeom Košice
(najmä pri ochrane banských technických pamiatok),
- Odborovým zväzom pracovníkov baní, geológie a naftového priemyslu a so zástupcami zamestnancov v organizáciách podliehajúcich hlavnému dozoru (najmä v oblasti bezpečnosti a pracovných podmienok zamestnancov),
- Slovenskou obchodnou inšpekciou, Inšpektorátom Košice
(v oblasti predaja a skladovania pyrotechnických výrobkov),
- Slovenskou baníckou spoločnosťou,
- Slovenskou spoločnosťou pre víťacie a trhacie práce,
- Slovenskou banskou komorou,
- Slovenským združením výrobcov kameniva,
- Združením baníckych spolkov a cechov Slovenska,
- Vyším územným celkom Košice a Prešov (najmä v oblasti územného plánovania).

3.2.7 Medzinárodná spolupráca

V roku 2023 bola zabezpečená účasť a prednáška zástupcov Českého banského úradu (ďalej len „ČBÚ“) a to konkrétne Ing., Bc. Aleny Mžykovej, (ekonomické oddelenie odboru správy úhrad a ekonomiky ČBÚ) a Ing. Martina Malířa, (vedúceho 2. Oddelenia, odbor baníctvo ČBÚ) ohľadom skúseností pri zavádzaní nového spôsobu výpočtu úhrad za vydobyté nerasty v ČR v rámci XXIV. seminára ZO SBS ZS VTS pri OBÚ Košice a XII. seminára Slovenského združenia výrobcov kameniva, ktorý sa uskutočnil vo Vysokých Tatrách, v hoteli Átrium v Novom Smokovci v dňoch 10. – 11. októbra 2023.

3.2.8 Prednášková činnosť

Úrad zorganizoval XXIV. seminár ZO SBS ZS VTS pri OBÚ Košice určený pre technikov zúčastnených na banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankým spôsobom, ako aj pre zamestnancov zodpovedných za činnosti podliehajúcich dozoru štátnej banskej správy. Seminár bol organizovaný v spolupráci so Slovenským združením výrobcov kameniva, ako ich XII. seminár. Uskutočnil sa vo Vysokých Tatrách, v hoteli Átrium v Novom Smokovci v dňoch 10. – 11. októbra 2023.

Seminár opäť potvrdil, že takéto školenie obohacuje o nové praktické skúsenosti v rámci zdieľania sa a podáva nové informácie, ktoré prináša zmena legislatívy resp. činnosť úradu. V rámci školenia bola možnosť poukázať aj na chyby, ktoré organizácie pri výkone svojej činnosti vykonávajú.

4 BANSKO-HOSPODÁRSKY VÝVOJ

V roku 2023 bol oproti roku 2022 nasledovný bansko-hospodársky vývoj:

- ťažba gazolínu v roku 2023 vzrástla o 3,32 % (príloha č. 5)
- ťažba zemného plynu v roku 2023 poklesla o 12,83 % (príloha č. 6)
- dobývanie rúd a výroba koncentrátov poklesla v roku 2023 o 4,55 % (príloha č. 10)
- dobývanie magnezitu a výroba koncentrátu v roku 2023 poklesol o 23,40 % (príloha č. 12)
- ťažba soli v roku 2023 poklesla na 0 kt (príloha č. 14)
- ťažba stavebného kameňa v roku 2023 vzrástla o 11,73 %. (príloha č. 16)
- ťažba štrkov a pieskov v roku 2023 poklesla o 0,93 % (príloha č. 17)
- ťažba tehliarských surovín v roku 2023 poklesla o 22,03 % (príloha č. 18)
- ťažba vápencov a cementárskych surovín v roku 2023 klesla o 37,04 % (príloha č. 19)
- ťažba vápencov na špeciálne účely v roku 2023 vzrástla o 473,79 % (príloha č. 20)
- ťažba vysokopercenčných vápencov v roku 2023 poklesla o 13,34 % (príloha č. 21)
- ťažba ostatných surovín v roku 2023 poklesla o 9,74 % (príloha č. 22)

4.1 Uhlie

V obvode pôsobnosti OBÚ v Košiciach sa v roku 2023 nevykonala žiadna ťažba ani prieskum ložísk uhlia.

4.2 Ropa a zemný plyn

V obvode pôsobnosti výkonu hlavného dozoru úradu organizácia NAFTA a.s. so sídlom Votrubova 1, 821 09 Bratislava (ďalej len „organizácia“) v roku 2023 pokračovala v spolupráci s Slovakian Horizon Energy, s.r.o. Bratislava (so 100 % účasťou organizácie) vo vyhľadávacom a podrobnom geologickom prieskume vyhradeného nerastu horľavého zemného plynu v prieskumnom území (ďalej len „PÚ“) „Beša“ po zmene – zmenšení rozlohy.

V PÚ „Pavlovce nad Uhom“ sa realizovali 3D seizmické merania na základe projektu geologickej úlohy „Vyhľadávanie a prieskum ložísk horľavého zemného plynu v PÚ Pavlovce nad Uhom a PÚ Beša. Merania boli realizované v rámci európskeho projektu HENRI, zameraného na vplyv H₂ v podzemných zásobníkoch plynu.

V etape ťažobného ložiskového prieskumu organizácia v DP „Pavlovce nad Uhom I“ a DP „Moravany“ pripravovala geologické podklady pre ďalší prieskum výhradného ložiska Senné a Moravany.

Ťažba horľavého zemného plynu a gazolínu bola realizovaná na ložiskách Trhovište – Pozdišovce v DP „Pozdišovce I“, Stretava v DP „Pavlovce nad Uhom“, Senné v DP „Pavlovce nad Uhom I“, Bánovce nad Ondavou v DP „Bánovce nad Ondavou“, Žbince v DP „Žbince“, Ptukša v DP „Kapušíanske Kláčany“ a Moravany v DP „Moravany“.

Ťažba za rok 2023 predstavovala 19,96 mil.m³ horľavého zemného plynu a 1151 t gazolínu (príloha č.5).

Organizácia likvidovala vyťažené banké vody zatláčaním do podzemných priestorov po odťažení primárnych zdrojov horľavého zemného plynu na sondách Senné 13, Ptukša 35 a Trhovište 42 v množstve 2426,6 m³.

Z hľadiska osobitných zásahov do zemskej kôry organizácia spracovala návrh na určenie CHÚ OZZK Trebišov na využitie geotermálnej energie sekundárnym využitím vrtovej Trebišov 5 at 12.

Likvidácie hlavných bankých diel (sond) boli ukončené v DP „Pavlovce nad Uhom I“ na sonde Stretava 18 a Stretava 48, v DP „Lastomír“ sonda Vrbnica 2 a v „PÚ Pavlovce nad Uhom“ sonda Pavlovce 4.

Zabezpečenie hlavných bankých diel (sond) pokračuje na sondách Trebišov 5R, 8, 9, 10, 11 a 12 v DP „Trebišov“ a na prieskumných vrtoch Višňov 1, Kravany 3 a Pavlovce 4 (PÚ „Východoslovenská nížina“).

V roku 2023 organizácia pravidelne monitorovala zrekultivované odkalisko Moravany.

4.3 Rudy

V obvode pôsobnosti OBÚ v Košiciach bola v roku 2023 ťažba rúd nasledovná:

Pri vykonávaní banskej činnosti v bankých dielach Bane Mária v DP „Rožňava I.“ a „Rožňava III.“ organizácia TRATEC s.r.o. Prešov na základe zmluvy s organizáciou GEMER-ORR, s.r.o. Bratislava sa vykonávala banká činnosť zameraná na odvodňovanie bankých diel, čistenie a rekonštrukciu bankých diel na VI. obzore, sprístupnenie bankých diel, ktoré boli v predchádzajúcom období zatopené, údržbárske práce a rekonštrukcia bankých diel na VI. obzore Bane Mária, na VI. obzore boli vykonané ďalšie prípravné práce za účelom sprístupňovania ložiska Strieborná žila. Taktiež táto organizácia zabezpečovala čerpanie bankých vôd zo slepej jamy pod úrovňou VI. obzoru tak, aby hladina vody bola stále minimálne na úrovni 80 m pod úrovňou VI. obzoru. V roku 2022 začala banká činnosť – dobývanie W-Mo rúd, ktoré boli sprístupnené štôľňou v časti zlatá baňa, DP Ochtiná I. a v roku 2023 ich ťažba bola nulová (príloha č.10).

4.4 Nerudné suroviny

4.4.1 Magnezit

Magnezit sa v roku 2023 dobýval v týchto organizáciách:

V organizácii SMZ a.s., Jelšava predstavovala celková ťažba magnezitu 356,2 kt, čo je oproti roku 2022 menej o 148,5 kt.

V organizácii SLOVMAG, a.s. Lubeník sa celkovo vyťažilo 66,4 kt magnezitovej suroviny, čo je oproti roku 2022 menej o 10,2 kt.

V organizácii Gemerská nerudná spoločnosť, a.s. Hnúšťa sa vyťažilo 9,6 kt magnezitovej suroviny, čo predstavuje oproti roku 2022 pokles ťažby o 1,9 kt. Celkovo bolo v roku 2023 vyťažené 432,2 kt magnezitovej suroviny.

Oproti roku 2022, keď bolo vyťažené spolu 592,9 kt, vykazuje ťažba magnezitu zníženie o 160,7 kt.

Rok 2023 znamenal aj zníženiu odbytu magnezitu.

V roku 2023 bolo vyrobených 392 kt koncentrátu.

Pre nepriaznivý hospodársky vývoj a negatívnu finančnú situáciu v bývalej organizácii KOMAG a.s. Košice bol uznesením Krajského súdu v Košiciach z 29.6.1999 na majetok tejto organizácie vyhlásený konkurz. Ďalšia otvárka, príprava a dobývanie výhradného ložiska na bani Bankov bola úplne zastavená ešte v roku 1999. Následne bolo povolené zabezpečovanie bankých diel a lomu podľa overeného plánu. V roku 2000 bol majetok tejto organizácie ešte stále v konkurznom konaní. Vo februári 2001 na základe kúpnopredajnej zmluvy prešlo vlastníctvo tejto organizácie na organizácie SMZ Jelšava a.s. a TELESERVIS s.r.o. Bratislava. Následne po vzniku novej organizácie KOMAG m.z. KOŠICE s.r.o. a po predaji majetku organizáciou TELESERVIS s.r.o. Bratislava tejto novej spoločnosti bol vykonaný prevod DP „Košice“ na túto organizáciu s účinnosťou od 25.5. 2001. Následne bola tejto organizácii rozhodnutím OBÚ v Košiciach č. 1127/2001 z 11.6.2001 povolená banká činnosť – zabezpečovanie bankých diel a lomu podľa overeného plánu. V roku 2003 došlo k predaji majetku spoločnosti KOMAG m.z. KOŠICE s.r.o. spoločnosti MEOPTIS, a.s. a následne v roku 2004 s účinnosťou od 25.5. 2004 bol vykonaný prevod DP „Košice“ na túto organizáciu. Zároveň na túto spoločnosť prešli podľa bankého zákona priamo aj všetky oprávnenia a povinnosti. V roku 2006 s účinnosťou od 21.12.2006 bol vykonaný

prevod tohto DP na organizáciu Magnimex a.s. Bratislava. V roku 2011 s účinnosťou od 20.12.2011 bol vykonaný znovu prevod na organizáciu MEOPTIS, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Lachova 37.

OBÚ v Košiciach vydal v roku 2015 rozhodnutie o povolení banskej činnosti - otvárkou, prípravy a dobývania výhradného ložiska magnezitu v DP „Košice“ podľa overeného plánu otvárkou, prípravy a dobývania pre túto organizáciu, konkrétne sa jednalo o dobývanie magnezitu v ložiskovej časti „Medvedza“ na výstupku V-602 a v roku 2016 organizácia mala rozhodnutím OBÚ v Košiciach povolené trhacie práce malého rozsahu. Organizácia v roku 2019 vykonala na výstupku V-602 jeden odstrel, pričom bola rozpojená rúbanina o váhe 250 ton. V roku 2022 bola rozpojená rúbanina o váhe 200 ton. V roku 2023 nebola vykonávaná žiadna banská činnosť. Vykonávalo sa prevádzkovanie skládky na povrchu a jej rekultivácia v dobývacom priestore na uloženie stavebného materiálu.

Zároveň ostalo naďalej v platnosti rozhodnutie OBÚ v Košiciach o povolení banskej činnosti – zabezpečenia bankých diel a lomu podľa overeného „Plánu zabezpečenia bankých diel, lomu a povrchových objektov DZ Bane Bankov“. Na základe toho v roku 2020 boli v podzemí a na povrchu tejto bane vykonávané aj naďalej ďalšie zabezpečovacie práce (najmä prehliadky a kontroly bankých diel, objektov a zariadení v podzemí a na povrchu, prehliadky a kontroly závalového pásma, čerpanie vôd, skúšky a revízie na funkčných zariadeniach, kontrolné merania bankého ovzdušia, údržba, opravy a obnova zariadení, prevádzkovanie funkčnej skládky odpadov a ďalšie zabezpečovacie práce podľa overeného plánu a to najmä meranie napätovo – deformačných stavov v horninovom masíve, merania prítokov vôd, údržba telefónov a signalizácie, prehliadka územia v rámci DP, prehliadky dopravných ciest a ciest určených na chôdzu zamestnancov).

Divízybný závod Bočiar vo vlastníctve organizácie SMZ, a.s. Jelšava, pokračoval vo výrobe slinkov z prachových úletov dovážaných z Jelšavy.

4.4.2 Soľ

DP „Prešov I – Solivary“

V súčasnosti je v DP „Prešov I – Solivary“ takmer neriešiteľný právny stav. DP je v súčasnosti bez oprávnenej organizácie, ktorá by bola nositeľkou práv a povinností a stále hrozia škody na životnom prostredí. Likvidačné práce neboli vykonané. Výsledky zabezpečovacích prác vykonaných v roku 2010 boli zdevastované fyzickými osobami.

Zabezpečovacie práce už nie sú vykonávané, ústia jednotlivých vrtoch, nebezpečné časti podrúbaného územia nie sú označené a zabezpečené. Tlaky a deformácie v otvorených komorách – kavernách okolo lúhovacích vrtoch sa prejavujú na povrchu zvyšovaním tlaku vo vrtoch a deformáciou terénu.

V roku 2016 boli organizáciou Rudné bane, š.p. Banská Bystrica vykonávané fyzické ohliadky zamerané na kontrolu plnenia časti opatrení nariadených rozhodnutím HBÚ, ktorým bolo zmenené a nahradené rozhodnutie OBÚ v Košiciach na zaistenie ochrany všeobecných záujmov v DP „Prešov I – Solivary“ a v jeho okolí pre organizáciu Rudné bane š.p. Výsledky týchto ohliadok boli hlásené pravidelne na OBÚ v Košiciach.

Proti tomuto rozhodnutiu HBÚ podal protest prokurátor Krajskej prokuratúry Banská Bystrica. HBÚ ďalším rozhodnutím tomuto protestu prokurátora v plnom rozsahu vyhovel, zrušil svoje rozhodnutie aj rozhodnutie OBÚ v Košiciach o nariadení opatrení organizácii Rudné bane, š.p. z dôvodu vecnej nepríslušnosti.

V DP „Prešov I – Solivary“ sú v platnosti úradom nariadené opatrenia naposledy známemu vlastníkovi vrtov – organizácii EKOFARMA, s.r.o. na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti prevádzky a zariadení lúhovacieho poľa (pravidelné kontroly zabezpečenia ústia jednotlivých vrtov a stavu akumuláčnych nádrží a ich zabezpečenie na zabránenie úniku soľanky do terénu). Táto organizácia je v súčasnosti nezastihnuteľná bez možnosti akejkoľvek komunikácie. V roku 2022 OBÚ Košice uverejnil začatie výberového konania o prevod DP „Prešov I – Solivary“ na inú organizáciu v Obchodnom vestníku. Do výberového konania nebol doručený žiadny návrh.

Za účelom riešenia nepriaznivej situácie v DP „Prešov I - Solivary“ sa 6.7.2022 uskutočnilo stretnutie zástupcov OBÚ Košice, Mesta Prešov, Okresného úradu životného prostredia Prešov, Slovenského technického múzea a autorky projektu – Plánu likvidácie hlavných banských diel - vrtov Ing. Viery Ježíkovej s cieľom dohodnúť spoločný postup na zabránenie ďalších škôd na životnom prostredí, stabilizácii povrchu a trvalému zamedzeniu výtokov soľanky na povrch terénu a do povrchových vôd podľa Plánu likvidácie hlavných banských diel - vrtov. Ďalšia komunikácia medzi zúčastnenými prebieha písomnou formou.

V roku 2023 bola v DP „Prešov I - Solivary“ zástupcami úradu vykonaná kontrola, kde v dvoch prípadoch bol zistený výtok soľanky. Zabezpečovacie práce nie sú dlhodobo vykonávané, v teréne sú viditeľné deformácie, ktoré naznačujú nestabilitu územia. Za účelom riešenia nepriaznivej situácie v DP „Prešov I - Solivary“ sa v roku 2023 uskutočnilo stretnutie zástupcov Mesta Prešov, HBÚ, OBÚ so zástupcami zainteresovaných organizácií, kde boli riešené postupy na zabránenie ďalších škôd na životnom prostredí.

DP „Zbudza“

V DP „Zbudza“ nebola v roku 2023 vykonávaná organizáciou PROROGO, s.r.o. žiadna ťažba soli ani čerpací pokus.

4.4.3 Stavebný kameň

Celková ťažba stavebného kameňa v roku 2023 bola vo výške 5681,01 kt (v roku 2022 - 5084,35 kt), t.j. oproti roku 2022 zvýšenie ťažby stavebného kameňa o 559,0 kt, čo predstavuje zvýšenie ťažby o 11,74 %. Celkový počet zamestnancov pri ťažbe stavebného kameňa za rok 2023 bol 416 zamestnancov (v roku 2021 - 403), t.j. oproti roku 2022 sa zvýšil o 13 zamestnancov (príloha č. 16).

4.4.4 Štrkopiesky a piesky

Ťažba štrkopieskov a pieskov v roku 2023 oproti roku 2022 stúpila o 9,4 kt (v roku 2023 – 1023,4 kt a v roku 2022 – 1014 kt). Počet zamestnancov klesol zo 115 na 111 t.j. o 4 zamestnancov (príloha č. 17).

4.4.5 Tehliarske suroviny

Ťažba tehliarskych hĺn v roku 2023 bola vykonávaná v DP „Drienov“ a v DP „Močarmany“ v celkovom množstve 184 kt (o 52 kt menej ako v roku 2022). Počet zamestnancov klesol z 18 na 17 zamestnancov, t.j. o 1 zamestnanca (príloha č. 18).

4.5 Vápence a cementárske suroviny

Celková ťažba vápencov a cementárskych surovín v roku 2023 klesla oproti roku 2022 na hodnotu 44,7 kt, čo je o 26,3 kt menej (v roku 2022 – 71 kt). Počet zamestnancov pri ťažbe klesol oproti roku o 3 zamestnancov, t.j. na 17 zamestnancov.

4.5.1 Vápence pre špeciálne účely

Ťažba vápencov pre špeciálne účely v roku 2023 bola 107,3 kt, čo je o 88,6 kt viac ako v roku 2022. Dobývanie sa vykonávalo v DP „Ladmovce II“ a v DP „Oreské“. Celkový počet zamestnancov oproti roku 2022 sa nezmenil (12 zamestnancov) (príloha č. 20).

4.5.2 Vápence vysokopercenčné

Celková ťažba vysokopercenčných vápencov v roku 2023 klesla oproti roku 2022 z množstva 2297,8 kt na 1990,8 kt, t.j. o 307 kt menej. Dobývanie a úprava sa vykonávali v DP „Včeláre“, „Tisovec“, „Slavec“, „Jaklovce“ a „Hosťovce“. Počet zamestnancov vzrástol z 94 na 98 zamestnancov (príloha č. 21).

4.6 Ostatné suroviny

Z ostatných surovín sa v roku 2023 dobývali ložiská zeolitu, bentonitu, kaolínu, živcov, keramických ílov, brucitu, travertínu, sadrovca, mastenca, anhydritu a drahého opálu. Celková ťažba týchto surovín klesla na 417,6 kt, čo je o 47,9 kt menej oproti roku 2022. Celkový počet zamestnancov zamestnaných pri ťažbe týchto surovín vzrástol zo 207 na 221 zamestnancov (príloha č. 22).

5 BEZPEČNOSŤ PRÁCE A OCHRANA ZDRAVIA PRI PRÁCI

5.1 Vývoj pracovnej úrazovosti

V organizáciách v pôsobnosti výkonu hlavného dozoru úradu sa v roku 2023 stalo 37 registrovaných pracovných úrazov, z toho bol zaznamenaný 1 prípad smrteľného pracovného úrazu.

V podzemí hlbinných baní v roku 2023 v obvode pôsobnosti úradu došlo k 15 registrovaným pracovným úrazom.

Celkové porovnanie pracovnej úrazovosti v roku 2023 s rokmi 2019 až 2022 :

Spolu pracovné úrazy:	z toho:	závažné	smrteľné
2019	21	2	2
2020	54	1	0
2021	44	0	0
2022	39	1	0
2023	37	1	1

5.1.1 Závažné pracovné úrazy a havárie

V roku 2023 v organizáciách v pôsobnosti výkonu hlavného dozoru úradu úrad bol šetrený 1 prípad závažného pracovného úrazu s následkom smrti organizácie ZAMGEO s.r.o..

5.1.2 Rozbor príčin a zdrojov pracovných úrazov

V obvode pôsobnosti úradu sa v roku 2023 stalo 37 registrovaných pracovných úrazov, čo je v porovnaní s rokom 2022 o 2 registrované pracovné úrazy menej. V roku 2023 nebol zaznamenaný prípad závažného pracovného úrazu, pričom v roku 2022 bol zaznamenaný 1 závažný pracovný úraz. V roku 2023 bol zaznamenaný 1 prípad smrteľného pracovného úrazu.

Najčastejším zdrojom registrovaných pracovných úrazov bol materiál (hornina), bremená a predmety (37.84 %) a najčastejšou príčinou registrovaných pracovných úrazov boli nedostatky osobných predpokladov na riadny pracovný výkon (54,05%).

5.1.3 Choroby z povolania

V roku 2023 bolo v obvode pôsobnosti úradu zaznamenaných 20 prípadov chorôb z povolania. Z uvedeného počtu boli 8 prípady z dôvodu dlhodobého nadmerného jednostranného zaťaženia, 11 prípadov choroby z povolania z dôvodu vibrácií a 1 choroba z povolania z dôvodu hluchoty.

5.2 Banská technika a bezpečnosť práce

5.2.1 Hlbinné dobývanie

Pri dobývaní ložísk v podzemí sa používali dobývacie metódy obdobne ako v predchádzajúcom období. V roku 2023 bolo v prevádzke celkovo 56 dobývok.

V organizácii Danucem Slovensko a.s. Rohožník, baňa Fortuna (od 1.10.2021 zmenený názov organizácie CRH (Slovensko) a.s.) v DP Gemerská Hôrka sa v roku 2023 dobývanie vykonávalo na 2 dobývkach - výstupkové dobývanie.

Na ložisku SMZ, a.s. Jelšava najpoužívanejšou dobývacou metódou je výstupkové dobývanie so zakladaním vyrúbaných priestorov na 10 dobývkach a na dobývkach, ktoré používali dobývaciu metódu otvorená komora sa vykonávali likvidačné práce na 4 dobývkach.

V organizácii SLOVMAG, a.s. Lubeník sa používala dobývací metóda medziobzorové dobývanie na zával na 8 dobývkach. Banské diela boli razené ručne bez výstuže a v tektonicky porušených úsekoch boli vystužované oceľovou mrežovinou v kombinácii s lepenými oceľovými svorníkmi.

V organizácii VSK, s.r.o. Novoveská Huta je dlhoročne zaužívané dobývanie na skládku. Počet dobývok v roku 2023 - 1.

V organizácii Gemerská nerudná spoločnosť, a.s. Hnúšťa sa v roku 2023 pre dobývanie magnezitu používala dobývací metóda medziobzorové dobývanie na zával na 2 dobývkach.

Organizácia EUROTALC s.r.o. Gemerská Poloma na ložisku mastenca v Gemerskej Polome pokračovala v skúšobnej prevádzke dobývacej metódy – „Dobývanie chodbicovaním so zakladaním vydobytých priestorov“. Vydobyté priestory sú vyplnené základkou, ktorá je pripravovaná v semimobilnej betonárke na povrchu a do podzemia sa prepravuje koľajovým remixérom typu KBM 11. V roku 2023 bolo založených 27 dobývacích komôr, pričom bolo použitých 46 950 m³ základkových zmesí. Celkový počet vydobytých komôr v príslušnom roku bol 29.

Na bani Bankov v DP „Košice“, organizácia MEOPTIS, s.r.o. hlbinné dobývanie vykonávala v r. 2023 podľa overeného POPD – banská činnosť dobývanie magnezitu na výstupku V-602 a popritom aj zriaďovanie, zabezpečenie a likvidácia banských diel a lomov.

5.2.1.1 Bezpečnosť podzemných diel

V roku 2023 sa zaisťovala bezpečnosť len tých podzemných diel bane Bankov v dobývacom priestore „Košice“, ktoré sú potrebné na vykonávanie zabezpečenia bane Bankov (zaisťovanie bezpečnosti na Jame Východ, prístupových a únikových banských diel smerujúcich k hlavnej čerpacej stanici). V podzemných priestoroch ložiskovej časti Bankov – v priestoroch otvorených komôr K-569 až 572, 574 a 575 a v nadväzujúcich banských dielach ako aj na vyšších obzoroch tejto ložiskovej časti bolo zabezpečované nepretržité sledovanie seizmickej aktivity masívu univerzálnou geofyzikálnou aparátúrou UGA-15.

V organizáciách SMZ, a.s. Jelšava a SLOVMAG, a.s. Lubeník je vybudovaný geotechnický varovný systém, ktorým sa naďalej sledujú napätové deformačné zmeny pohybu masívu, nadložia a závalového pásma. Banské diela boli razené prevažne bez výstuže a v zoslabených úsekoch boli vystužované oceľovou mrežovinou v kombinácii s lepenými oceľovými svorníkmi a striekaným betónom. Z dôvodu zníženia prejavov banskej činnosti na povrch v organizácii SMZ, a.s. Jelšava sa naďalej využíva výstupkové dobývanie so základkou.

5.2.1.1.1 Zvislé banské diela

Razenie ostatných zvislých banských diel sa vykonáva prevažne ručne pomocou vrtno-trhacích prác bez použitia, resp. s použitím raziacich plošín RP-3 a vrtacích kladív VK 22, PP 80, PP 100 s pneumatickými podperami. V roku 2023 boli razené zvislé banské diela iba v organizácii SLOVMAG, a.s. Lubeník a SMZ, a.s. Jelšava.

Prehľad vyrazených komínov (odrezové komíny, odťažbové komíny, zásobníky a pod.) pri vnútroblokovvej príprave dobývacích blokov podľa jednotlivých organizácií:

- SLOVMAG, a.s. Lubeník – 17,0 m,
- SMZ, a.s. Jelšava – 70,0 m,
- VSK, s.r.o. Novoveská Huta – 0 m,
- Gemerská nerudná spoločnosť, a.s. Hnúšťa – 0 m,
- Danucem Slovensko a.s. Rohožník, baňa Fortuna Gemerská Hôrka – 0 m,
- EUROTALC s.r.o. Gemerská Poloma – 0 m,
- TRATEC s.r.o. Prešov – 0 m.

Hlavné zvislé banské diela v DP „Košice“ ako ani komíny neboli razené ani hlbené. V prevádzke bane Bankov je udržiavané iba jedno hlavné zvislé banské dielo, a to Jama Východ. Na tejto jame je povolená iba výnimočná jazda.

Ostatné hlavné zvislé banské diela (Hlavná ťažná jama, Jama Západ a Nová vetracia jama) slúžia ako vetracie, resp. únikové cesty.

5.2.1.1.2 Dlhé banské diela

Spôsob razenia horizontálnych banských diel na rudných a nerudných ložiskách sa nezmenil. Vykonávajú sa spravidla vrtno-trhacími prácami. S použitím vrtných kladív VK-15 a VK-22 na pneumatikách podperách P-100 RR 80/100, VS-1 B, VP 800, trhavinami typu Danubit 1, DAP, želatinovými trhavinami Ecodanubit, Austrogel, Emulex a Poladyn s odťažbou škrabákovými vrátkami ŠV-20, ŠV-30, s nakladaním rozpojenej horniny lopatovým nakladačom NL-12V, NL-15V a NLP 15, prepravníkovými nakladačmi MIS – 1P, PN - 1500, 1700, 2 200, UNC 200, do banských vozov, resp. nákladných áut. V SMZ, a. s. Jelšava vrtné práce sa vykonávajú s použitím vrtných vozov Boomer H-282, Boomer M2C, Boomer S2, Simba ME 7C, nakladanie kolesovými nakladačmi typu CAT 950, Volvo L 110 G, Volvo L 110 H, prepravníkovými nakladačmi CAT ELPHINSTONE R 1700 G, Wagner ST2G, doprava nákladnými motorovými vozidlami Tatra Force, Tatra 163 Jamal, CAT AD 30, CAT 725, CAT AD 730 (vid'. kap. 4.2.1.5.1.).

V organizácii SLOVMAG, a.s. Lubeník boli banské diela vyrazené ručne vrtno-trhacími prácami, použité vrtné kladivá VK-15, VK-22 s pneumatikou podperou, odťažba škrabákovými vrátkami ŠV-20, ŠV-30 a lyžicovými nakladačmi typu NL-15, PPN-1S.

Pri razení horizontálnych banských diel na ložisku mastenca v Gemerskej Polome spoločnosťou EUROTALC s.r.o. Gemerská Poloma sa vykonáva vrtanie vývrtov vrtacím vozom ATLAS COPCO typu RAILDRILL 282 s dvoma vrtacími kladivami ATLAS COPCO 12 – 38 a taktiež s vrtacím vozom SANDVIK DD 311, odťažba sa vykonáva kolesovými nakladačmi typu SANDVIC LH410, ATLAS COPCO ST2G a ST3,5, doprava rúbaniny pomocou zásobníkových vozov typu SHUTTLECAR HRST 115C a pomocou samovýšpných vozov typu MUHLHAUSER a lokomotív GIA DHD 20 a GIA DHD 15, Schöma CHL 60. Ukladanie rúbaniny na samoskládku sa vykonáva kolesovým nakladačom typu CAT 950G.

V organizácii Danucem Slovensko a.s. Rohožník, baňa Fortuna Gemerská Hôrka sa na vrtné práce využíva vrtný voz typu Boomer 281-1B, nakladanie rúbaniny lopatovým nakladačom typu CAT 950K a odťažba rúbaniny sa realizuje nákladným automobilom typu TATRA T 815.

Pri vykonávaní banskej činnosti v roku 2023 v banských dielach Bane Mária v DP „Rožňava I.“ a „Rožňava III.“ organizácia TRATEC s.r.o. na základe zmluvy s organizáciou GEMER-ORR, s.r.o. Bratislava pokračovala v činnosti zameranej na odvodňovanie banských diel, sprístupnenie banských diel, ktoré boli v predchádzajúcom období zatopené, údržbárske práce a rekonštrukcia banských diel na VI. obzore Bane Mária, vytvorenie podmienok pre dobývanie Ag rúd na Žile Strieborná. Taktiež táto organizácia zabezpečovala čerpanie banských vôd zo slepej jamy pod úrovňou VI. obzoru, tak aby hladina vody bola stále minimálne na úrovni 80 m pod úrovňou VI. obzoru.

Prehľad razenia dlhých banských diel podľa jednotlivých organizácií:

- SLOVMAG, a. s. Lubeník – 75,1 m,
- SMZ, a.s. Jelšava – 147,0 m,
- GE.NE.S, a.s. Hnúšťa – 0 m,
- VSK, s.r.o. Novoveská Huta – 0 m,
- Danucem Slovensko a.s. Rohožník, baňa Fortuna Gemerská Hôrka – 35,0 m,
- EUROTALC s.r.o. Gemerská Poloma – 85,0 m.

5.2.1.1.3 Likvidácia vyrúbaných priestorov

V roku 2023 sa sledovala likvidácia a zabezpečenie banských diel, ktoré vykonáva organizácia Rudné bane, š.p. Banská Štiavnica, stredisko Spišská Nová Ves.

Na základe rozhodnutia OBÚ v Spišskej Novej Vsi č. 326-1034/2008 z 05.05.2008 o povolení banskej činnosti - zabezpečenie banských diel a likvidácie hlavných banských diel na lokalite Slovinky a na lokalite Rudňany (Rochus obzor) bolo počas roka vykonávané meranie množstva a kvality vypúšťaných banských vôd.

Zároveň bola vykonávaná kontrola odvádzania banských vôd z dedičných štôlní Slovinky a Rudňany. Prebieha kontrola stavu už zabezpečených banských diel a v roku 2023 vykonali opravu a definitívne zabezpečenie vstupu do banského diela - Tunel Rochus Rudňany. Po privalových zrážkach v jarnom období sa vykonávalo prečisťovanie odtokovej kanalizácie banskej vody zo štôlne Augusta - Rožňava a prečisťovanie samotnej štôlne v dĺžke približne 200 m.

V dobývacom priestore Nižná Slaná sa vykonávali kontroly výtoku banských vôd zo štôlne Marta, kontrola prebiehala aj v štôlni Jozef.

Na základe záväzného príkazu OBÚ Košice zo dňa 10.08.2023 bolo vykonané zabezpečenie prepahliska v katastri obce Nálepkovo.

Dňa 28.11.2023 bol vydaný záväzný príkaz OBÚ Košice, kde bolo Rudným baniam uložené zabezpečenie starého banského diela pod Zámčiskom, vybudovanie portálu a zabezpečenie vstupu. Termín ukončenia je 31.05.2024. Momentálne sa vykonávajú práce na príprave projektu a technologického postupu zabezpečenia štôlne. Dňa 05.12.2023 bol OBÚ v Košiciach vydaný záväzný príkaz na zabezpečenie ústia starého banského diela - štôlna za Pelešom, vybudovanie portálu a zabezpečenie jeho vstupu. Termín realizácie je do 31.07.2024. Momentálne sa vykonávajú práce na príprave projektu a technologického postupu zabezpečenia štôlne.

5.2.1.2 *Dobývanie*

Pri dobývaní ložísk v podzemí sa používali dobývacie metódy obdobne ako v predchádzajúcom období.

V organizácii Danucem Slovensko a.s. Rohožník Rohožník, baňa Fortuna v DP Gemerská Hôrka sa v roku 2023 dobývanie vykonávalo na 2 dobývkach - výstupkové dobývanie.

Na ložisku SMZ, a.s. Jelšava najpoužívanejšou dobývacou metódou je výstupkové dobývanie so zakladaním vyrúbaných priestorov na 10 dobývkach a na dobývkach, ktoré používali dobývaciu metódu otvorená komora sa vykonávali likvidačné práce na 4 dobývkach.

V organizácii SLOVMAG, a.s. Lubeník sa používala dobývací metóda medziobzorové dobývanie na zával na 8 dobývkach.

V organizácii VSK, s.r.o. Novoveská Huta je dlhoročne zaužívané dobývanie na skládku. Počet dobývok v roku 2023 - 1.

V organizácii Gemerská nerudná spoločnosť, a.s. Hnúšťa sa v roku 2023 pre dobývanie magnezitu používala dobývací metóda medziobzorové dobývanie na zával na 2 dobývkach.

Organizácia EUROTALC s.r.o. Gemerská Poloma na ložisku mastenca v Gemerskej Polome pokračovala v skúšobnej prevádzke dobývacej metódy – „Dobývanie chodbicovaním so zakladaním vydobytých priestorov“. Vydobyté priestory sú vyplnené základkou, ktorá je pripravovaná v semimobilnej betonárke na povrchu a do podzemia sa prepravuje koľajovým remixérom typu KBM 11. Dobývanie bolo vykonané na 29 dobývkach.

5.2.1.3 Vetranie

Vedenie bankských vetrov v jednotlivých baniach uvádzame podľa jednotlivých organizácií.

SMZ, a.s. Jelšava

Umelé vetranie pracovísk v podzemí je zabezpečené hlavným ventilátorom, ktorý je umiestnený na povrchu. V prevádzke bol ventilátor F – 04. Ventilátorom sú ovetrávané horizonty 323, 350 a 390 m n.m. a to pracoviská výstupkového dobývania sektorov D a E, otvorené komory a presýpací stanica. Čerstvé vetry na tieto pracoviská sú privádzané cez hlavné vŕažné bankské diela a postupne sú vedené cez pracoviská horizontu 323, 350 až na výdušný horizont 390 m n.m., odkiaľ sú hlavným ventilátorom odvádzané vetracou šachtou na povrch. Podzemným ventilátorom typu PFSU–335-140-46 umiestnenom na horizonte 306 m n.m. sú ovetrávané pracoviská výstupkového dobývania (sektor J1, J2, S1, S2, S3, S4Z, S4V, S5Z, S5V, S5AZ, S5AV, S6Z, S6AZ, S6V, S7) na horizonte 220 m n.m.. Čerstvé vetry na tieto pracoviská sú privádzané cez hlavné vŕažné diela a postupne sú vedené cez pracoviská horizontu 220 m n.m., cez systém výdušných komínov na horizont 306 m n.m. až na výdušný horizont 390 m n.m., odkiaľ sú hlavným ventilátorom odvádzané šachtou na povrch.

SLOVMAG, a.s. Lubeník

Systém vetrania na bani Lubeník je skoncentrovaný do jedného vetracieho oddelenia napojeného na hlavné výdušné dielo jamy Hlinka, kde sú inštalované aj rezervné ventilátory, stabilne napojené na existujúci vetrací systém. Bankské vetry boli vedené vŕažnými bankskými dielami až na XI. obzor, výdušnými prekopmi na úrovni VII. a IX. obzoru vetracou jamou Hlinka na povrch. V zimnom období je používaný ohrev vŕažných vetrov na ohlbni Hlavnej ťažnej jamy.

VSK, s.r.o. Novoveská Huta

Pre zaistenie vetrania podzemných pracovísk je vetrací systém spojený cez 0-tý obzor s povrchom štôľňou, ktorou je vedený vŕažný prúd a výdušným komínom s dovŕchnou chodbou, ústiaca k sacej strane hlavného ventilátora – táto cesta slúži pre vedenie celkového výdušného veterného prúdu. Vetranie 0-tého obzoru je zaistené vŕažným veterným prúdom cez štôľňu. Na I. obzor sú vŕažné vetry vedené 1. úpadnou chodbou – výdušný veterný prúd vedie systémom výdušných komínov vo východnej časti ložiska k hlavnému ventilátoru, ku ktorému vedie celkový výdušný prúd. Vŕažné vetry na II. obzore sú vedené z 0-tého

obzoru 2. úpadnicou a z I. obzoru komínmi. Spojený výdušný veterný prúd je vedený komínmi ku hlavnému ventilátoru. Ovetrávanie III. obzoru nie je zabezpečené z dôvodu zatopenia obzoru.

Gemerská nerudná spoločnosť, a. s. Hnúšť'a

Pracoviská v podzemí sa ovetrávali umele pomocou hlavného ventilátora, ktorý je umiestnený v povrchovej ventilátorovni nad vyústením vetracej šachty. Vtážné diela sú ústie Nižnej štôlne, autotunel Barbora a rampa. Hlavné výdušné dielo je vetracia šachta situovaná v blízkosti autotunela.

Danucem Slovensko a.s. Rohožník , baňa Fortuna v Gemerskej Hôrke

V priebehu roku 2017 bola dokončená a skolaudovaná stavba „Ventilátorovňa bane Fortuna Gemerská Hôrka“ v podzemí na horizonte 210 m n. m., vo vzdialenosti 185 m od vyústenia výdušnej štôlne na povrch, ktorá bola realizovaná ako druhé otvárkové a únikové banské dielo. V uvedenej ventilátorovni bol osadený hlavný banský ventilátor typu ALM 1250-420-6/36°-6/30,0 VSZ, ktorý zabezpečuje vetranie bane. Neprerazené banské diela sú ovetrávané separátne pomocou lúňových ventilátorov.

EUROTALC s.r.o., štôľňa Elisabeth, Gemerská Poloma

Baňa „Elisabeth“ v Gemerskej Polome je vetraná pomocou hlavného banského ventilátora typu AL 16-1100 od firmy Korfmann. Ako hlavné vtážné banské dielo slúži otvárková štôľňa, ako výdušné banské dielo slúži vetrací komín „Werner“. Ventilátorovňa je umiestnená na päte vetracieho komína. Neprerazené banské diela a dobývacie chodby sú ovetrávané separátnym lúňovým ťahom s priemerom 700 mm.

V obvode OBÚ Košice na podzemných pracoviskách sa meranie koncentrácie škodlivín vykonáva prístrojom GAS BADGE PRO, ZMP 04, TESTO 300M, Universal - 66 s použitím detekčných trubičiek na O₂, CO, CO₂ a NO_x, toximetrom TX-11 francúzskej firmy Oldham - TX 11 CO a TX-11 NO, Oldham TX 11- O₂, multifunkčný indikátor toxických plynov Oldham NX 2100, Oldham MX6, GAS BADGE PRO (CO₂, NO₂), digitálnym detektorom Mx6 i Brid, Testo 300, Testo-33 firmy Testotherm a analytickými pumpami so vzorkovnicami. V organizácii EUROTALC s.r.o., Gemerská Poloma sú koncentrácie plynov merané nepretržite stacionárnymi prístrojmi typu Dräger Polytron 8100/8720 IR a prenosným prístrojom MX6 iBRID. Na meranie ionizačného žiarenia sa používajú prístroje ZMP 04 a RP - 23. Rozbory banského ovzdušia boli vykonávané aj dodávateľsky cez HBZS Prievidza.

Na bani Bankov organizácie MEOPTIS, s.r.o na základe rozhodnutia HBÚ Banská Štiavnica o povolení výnimky z § 118 ods. 2 vyhlášky SBÚ č. 21/1989 Zb. (upustenie od požiadavky umelého vetrania bane) sa vetranie používaných banských diel vykonáva iba prirodzeným priechodným vetracím prúdom pri dodržiavaní podmienok určených vyššie uvedeným rozhodnutím. Tento prirodzený ťah banských vetrov vyhovuje ďalším požiadavkám vyhlášky SBÚ č. 21/1989 Zb.

5.2.1.4 Ochrana proti požiaru a výbuchu

5.2.1.4.1 *Protipožiarna ochrana v podzemí*

Základ požiarnej prevencie v hlbinných baniach tvorí banský požiarly vodovod. Ten zároveň slúži aj ako zdroj technologickej vody potrebnej pre vrtanie v podzemí. Taktiež v podzemí a na povrchu sú na určených miestach zriadené požiarne sklady a požiarne nádrže. Prenosné hasiace prístroje sú rozmiestnené podľa jednotlivých havarijných plánov. Všetky mobilné mechanizmy s naftovými motormi nasadené v podzemí sú vybavené stabilným hasiacim zariadením a prenosnými hasiacimi prístrojmi.

5.2.1.5 Strojné a elektrické zariadenia

Na bani Bankov sa v priebehu roka 2023 nevykonávala ťažobná činnosť. Elektrické rozvody na bani Bankov sú v prevádzke hlavne kvôli zabezpečeniu bane, najmä kvôli čerpaniu banských vôd z ČS na VI. horizonte na povrch ako aj obsluhu ťažného zariadenia Jamy Východ v súvislosti s ťaraním do podzemia.

Pre banskú prevádzku v súčasnosti už nie sú zabezpečené prívody elektrickej energie z dvoch nezávislých zdrojov. Banská prevádzka Bankov je napojená z rozvodne 110/22 kV Košice - Západ dvojitým vzdušným vedením 22 kV. Baňa Bankov je prepojená vlastným dvojitým vzdušným vedením 22 kV s bývalou tepelnou prevádzkou Ťahanovce. Druhý – nezávislý zdroj napájania káblovým vedením 22 kV z rozvodne Košice - Východ 110/22 kV do likvidovanej bývalej tepelnej prevádzky Košice - Ťahanovce nie je funkčný.

V zmysle STN 34 1610 nie sú splnené podmienky na dodávku elektrickej energie I. stupňa. V rámci úsporných opatrení v roku 2002 vo vstupnej trafostanici bol transformátor 10 MVA nahradený transformátorom 2,5 MVA. Vo vstupných trafostaniciach sa napätie transformuje jednak z 22 kV na 6 kV pre pohony veľkých spotrebičov (čerpádlá, ťažný stroj) a pre napojenie podružných trafostaníc v podzemí 6/0,4 kV. Pre ostatné spotrebiče sa transformuje napätie z 22 kV na 0,4 kV. Do podzemia sú káblové prívody vedené Hlavnou ťažnou jamou, a to jednak o napätí 6 kV a tiež s izolovanou sústavou o napätí 400 V. Okrem toho pre ďalšiu časť ložiska sú vedené do podzemia káblové vedenia s izolovanou sústavou o napätí 400 V Jamou Východ. Ťažný stroj s pohonom Ward-Leonard na Hlavnej ťažnej jame s inštalovaným výkonom 2200 kW pri zastavenej ťažbe magnezitu sa nevyužíval. Ťažný stroj na Jame Východ s asynchrónnym elektromotorom 200 kW bol v priebehu roka 2022 využívaný na dopravu osôb do podzemia najmä pre obsluhu čerpacej stanice a pre dozorné orgány organizácie.

V roku 2023 na výstupkovom dobývaní v SMZ, a.s. Jelšava sa na bezkoľajovú dopravu používali veľkokapacitné nákladné vozidlo TATRA 163 Jamal (8 ks), nákladné vozidlá Tatra Force (2 ks), nákladné vozidlá CATERPILLAR 725 (2 ks), Volvo A25G (1 ks). Ďalej boli nasadené štyri banské kolesové nakladače CATERPILLAR CAT 950 G (1 ks), štyri banské nakladače Volvo L110H a 1 nakladač Volvo L60H.. Boli nasadené aj 4 ks prepravňkové nakladače CAT ELPHISTONE R1700G a jeden Wagner ST2G. Ďalej boli nasadené ďalšie zariadenia a to: vrtací voz BOOMER H 282, vrtací voz BOOMER M2C a vrtný voz BOOMER S2 od firmy Atlas Copco. Na vrtanie sa používala jedna vrtná súprava typu SIMBA ME 7C. Pre zníženie spotreby elektrickej energie a strát v tlakovzdušnom systéme boli na vzdialené pracoviská nasadené malé kompresory poháňané naftovými spaľovacími motormi na pojazdných podvozkoch (GA 75+, CSD 102, XAS 67Dd - 3 ks). Na rámanie

pracovník sa používali rámovacie vozy typu NORMET SCAMEC 2000 - 1 ks a 2 ks typu GIA ROCMEC. Taktiež sa používali 2 ks manipulátorov typu MANITOU MT 1340.

Vrtné práce sa vykonávali pri dobývaní ložiska mastenca v DP „Gemerská Poloma“ pomocou vrtacieho voza ATLAS COPCO RAIDRILL 282 s dvomi vrtacími kladivami ATLAS COPCO 12 – 38 a taktiež vrtacím vozom SANDVIK DD311. Na vrtanie sa používala jedna vrtná súprava typu DIAMEC 262. Odťažba bola vykonávaná kolesovým nakladačom SANDVIC LH410, ATLAS COPCO ST2G a ATLAS COPCO ST3,5, ukladanie na medzi skládku kolesovým nakladačom CAT 950G. Doprava koľajovými zásobníkovými vozmi na jalovinu SHUTTLECAR HRST 115C - 4 ks, úžitková zložka samovýsypnými vozmi Mühlhauser a s lokomotívami GIA DHD20, GIA DHD15 a dvoma lokomotívami Schöma CHL 60 G. Na povrchu pri úprave boli používané kolesové nakladače Liebherr 576X-power, Liebherr 556X-power, Liebherr 506, Komatsu WA 380-8 a Krammer 2605. Základka bola pripravovaná v semimobilnej betonárke na povrchu a do podzemia prepravovaná koľajovým remixerom KBM 11. Organizácia používa vybrané banské zariadenie – minirýpadlo s možnosťou používať búracie kladivo (impaktor) na pásovom podvozku YANMAR, Model: ViO33U, ktoré vyrába YANMAR C.E. Europe SAS - 25, Ruede la Tambourine, F-52115 SaintDizierCedex, Francúzsko. Každý stroj so spaľovacím motorom používaný v podzemí je vybavený hasiacim zariadením s centrálnym rozvodom a prenosným hasiacim prístrojom.

Vrtné práce sa vykonávajú od apríla 2018 v bani Fortuna Gemerská Hôrka elektrohydraulickým vrtným vozom Boomer 281-1B a ručné vrtanie sa odvtedy nepoužíva. Odťažba sa realizuje nákladným automobilom TATRA T 815. Nakladanie na nákladné auto je zabezpečené lopatovým nakladačom CAT 950K.

Inde sa používali vrtacie kladiva typu VK 15, VK 22 + vrtné pneumatické podpery PP 100 a 80, T 100, PT 1000, vrtnými súpravami BUA 21/9 v počte 4 ks, BBC 120F - 2 ks, lopatovými nakladačmi NL-12 V, NL-15 V a PPN-1S. Pri razení väčších profilov a pri dobývaní sa používali a vyššie uvedené nakladacie zariadenia, ďalej MIS 1P, stavebné stroje - nakladače typu UNC 200 a 201, KNA 250, KNB 250 a ďalšie. Pre vrtanie dlhých vrtov sa používali vrtné súpravy PVS 1, BUA 21/9, NKR 100, samohybné vrtné vozy SVV 2, LKT-80, PNV 2A, LKT 2V/P.

Na razenie komínov vrtno-trhacími prácami sa používajú v organizácii SMZ, a.s. Jelšava raziace plošiny typu RP-3 v počte 2 ks, na ktorých sa pred každým novým razením vykoná revízia a povoľuje riadna jazda osôb podľa úpravy SBÚ č. 5/1983 v znení úpravy SBÚ č. 55/1986.

Odťažba rúbany sa vykonáva vyššie uvedenými prepravníkovými nakladačmi a nákladnými autami. V SMZ, a.s. Jelšava hlavné banské diela majú počvu vybetónovanú. Celková dĺžka dopravných ciest pre BBM je v SMZ Jelšava 21 km. V ostatných organizáciách asi 2 km a doprava je vykonávaná pomocou nákladných vozidiel TATRA. Inde sa odťažba zabezpečovala aj škrabákovými vrátkami ŠV-20 a ŠV-30.

Pre všetky stroje s naftovými motormi pracujúce v podzemí organizácie SMZ, a.s. Jelšava, je povolené používať hasiace zariadenie so stabilným rozvodom a prenosný hasiaci prístroj CO₂ typu S 5 Kte. Hasiace zariadenie so stabilným rozvodom je povolené montážnej organizácii Lub`Tec – SK s.r.o. INDUSTRIAL EQUIPMENT, Hliník 2, 977 01 Brezno. Táto organizácia nemá sídlo v úradnom obvode OBÚ v Košiciach.

5.2.2 Povrchové dobývanie

5.2.2.1 *Dobývanie*

Dobývanie ložísk vyhradených a nevyhradených nerastov sa v prevažnej časti vykonáva lomovým spôsobom v ťažobných rezoch v jamových a stenových lomoch rozpojovaním suroviny pomocou trhacích prác veľkého rozsahu (clonové odstrely) ako aj malého rozsahu s doplnkovým druhotným rozpojovaním hornín trhacími prácami.

Dobývanie štrkov, pieskov a tehliarskych surovín sa vykonáva pomocou diesel - hydraulických rýpadiel a nakladačov, buldozérov a korečkových rýpadiel.

V organizácii Danucem Slovensko a.s v DP „Čaňa“ sa dobývanie vykonáva pomocou plávajúcich ťažobných zariadení.

Cementárske, keramické a niektoré ostatné nerastné suroviny sú dobývané bežnými rýpadlami a stavebnými strojmi používanými na zemné práce mechanickým rozpojovaním v ťažobných rezoch alebo lávkach.

Dobývanie stavebných surovín a vápencov sa vykonáva klasickým etážovým spôsobom pomocou clonových a pätných odstrelov a trhacími prácami malého rozsahu pri druhotnom rozpojovaní.

5.2.2.2 *Strojné a elektrické zariadenia*

Pri povrchovom dobývaní sa preprava pri ťažbe a nakladaní vyťaženej suroviny od lomovej steny do výsypiek zabezpečuje rýpadlami a nakladačmi typu DH 411, DH 103, DH 421, DH 641, DH 441, DH 112, DH 113, DH 101, DH 103, elektrifikovaným nakladačom typu E 302, nakladačmi so spaľovacími motormi KNA 250, KNB 250, UNC 200, UNC 201, UNK 320, UNC 151, UN 053, KOMATSU WA 320, KOMATSU WA 380, KOMATSU WA 470, UDS, nakladačom HON 053, CAT 950 G, CAT 962 G, CAT 320 B, CAT 322 C, CAT 325, CAT 330, CAT 345, CAT 428 B, KOMATSU PC 240 NLC - 7, LIEBHERR 551, MPT 71A, UNEX SEGBOGEN SM 15, NOW HOLLAND W 150, SCHAEFF ITC 312, SCHAEFF HR 18, DAEWOO 14, JCB 3CX a 2CX, FIAT HITACHI a L 39. Je potrebné konštatovať, že organizácie postupne obmieňajú starú techniku za modernejšiu a bezpečnejšiu.

Na skrývkové práce, začisťovanie etáží, zdvíhanie rozvalov po trhacích prácach, úpravu ciest a natláčanie materiálu pri expedícií slúžia buldozéry typov DZ 109, DZ 100, DZ 117, T 130, T 135, T 170. Aj v tejto oblasti je vidieť trend modernizácie, pretože boli nasadené aj nové buldozéry výrobcov Komatsu či Caterpillar.

Spôsob dopravy rúbaniny od rýpadiel a nakladačov do primárneho drviča sa uskutočňuje predovšetkým nákladnými motorovými automobilmi značky Tatra, ale sú používané aj vozidlá typu CAT 775, Scania a osvedčené Belaz-y. Doprava nákladnými autami typu: T-148, T-815, TATRA JAMAL, PV3S, Š 706, dumprami Belaz, Kamaz, MANN E 2000, KOMATSU, JCB 525, HM 300, VOLVO A 25 C a CAT 771 D. Organizácie nasadzujú nové vozidlá rôznych typov, ktoré sú modernejšie a bezpečnejšie.

Samotná úprava spočívala v prevažnej miere v drvení vyťaženej suroviny drvičmi a mlynmi a následne triedením frakcií triedičmi. V úpravárenských linkách sa ďalej používajú ostatné strojno-technologické zariadenia, akými sú podávače, dehydrátory, cyklóny a najmä pásové dopravníky (cca 490 ks) šírke pásov od 400 do 1000 mm. Drvenie vyťaženej suroviny sa vykonáva pomocou drvičov typu V 6, 7, 8, 9, 10 - 2N,

NORDBERG LT – 105 s odhlinením, kuželových DKT 1064, DKT 900/55, METSO GP200 s/n, odrazových typu DUOPACTOR, Hydrocom, ComecSand, SBM 12 – 10-4 EX a typu JM 907 H 3000, SWEDALA ARBRA – HJ 12 a drvičov DCD 800/600, DDX 1200/1000, KHR 800/800 a NP 1110.

Na vrtné práce za účelom výkonu trhacích prác sa používajú vrtné súpravy, a to predovšetkým LVE 70, LVE 80, SLVE 80 a SLVE 81 s pneumatickým príklepom. Pri tejto činnosti sa používajú aj zahraničné vrtné súpravy firmy Böhler radu BPI. Ďalším typom zahraničnej vrtnej súpravy je pneumatická súprava firmy Atlas Copco typ ROC 701 slúžiaca na všestranné použitie. Všetky funkčné pohony sú ovládateľné stlačeným vzduchom z centrálnej kompresorovne. Výrobu stlačeného vzduchu zabezpečujú aj stacionárne piestové kompresory typu 4 DSK 450, DK 280, DK 320, DK 661 a PKD 12.

Charakter elektrických zariadení a rozvodov je v jednotlivých dozorovaných organizáciách rozdielny a odpovedá druhu vykonávanej činnosti, resp. spôsobu ťažby:

- Povrchové banské prevádzky sú zásobované elektrickou energiou z elektrizačnej sústavy SE, a.s. cez vstupné trafostanice zo samostatných 22 kV vedení pri použití napäťovej sústavy 22/0,4 kV. Trafostanice a príslušné rozvodné zariadenia sú majetkom organizácii. Veľmi malá časť organizácii (cca 2 %) pri svojej činnosti využíva časť príkonu transformátorov od dodávateľa elektrickej energie, t.j. VSE a SSE. Použité sú všetky jestvujúce typy trafostaníc a rozvodní pri použití transformátorov s príkonmi 1 250, 1 000, 800, 630, 400, 250, 160, 100 a 25 kVA.
- Pri vrtných prácach sú prispôbené relatívne častému premiestňovaniu s prevádzkou zabezpečenou dočasnými elektrickými pripojeniami na pracoviská.
- Osobitne špecifické sú podmienky pre elektrické zariadenia používané v organizácii NAFTA a.s.. S ohľadom na prostredie s nebezpečenstvom výbuchu horľavých plynov a pár vyskytujúcich sa pri vrtných prácach a pri ťažbe zemného plynu, sú osobitné požiadavky na vyhotovenie elektrických inštalácií a zariadení aj na odbornú spôsobilosť obsluhy a údržby. Pre ťažbu plynu sú vybudované stabilné zariadenia a rozvody na štyroch ťažobných strediskách v rámci organizácie, a to Stretava, Senné, Moravany a Trebišov. Vrtné súpravy používané v organizácii sú: GVS 1060, BIR 8005 a DIR 3009. K zariadeniam vrtných súprav patria: elektrocentrála Caterpillar 320 kVA a elektrocentrála 75 kVA.
- Osobitný spôsob napájania elektrickou energiou si vyžadujú pohony plávajúcich ťažobných zariadení pre ťažbu štrkov z vody a to napäťovou sústavou s izolovaným uzlom a strážičom izolačného stavu. Sú to štrkoviská v ťažobných prevádzkach Geča a Milhošť. Ako ťažobné stroje sú použité plávajúce korčekové rýpadlo PKR-150 (150 kW) a plávajúci korčekový elevátor PKE-100 (110 kW). Na ťažobné korčekové rýpadlo PKR – 150 bol stabilne namontovaný dieselagregát CAT GH 200. Celkový inštalovaný príkon transformátorov na oboch prevádzkach je 2,52 MVA a celkový inštalovaný príkon spotrebičov je 2,145 MW.

Základné ochranné systémy pred nebezpečným dotykom sú nulovaním, zemnením v sústavách s izolovaným nulovým bodom, chráničmi a ďalšie.

Z hľadiska rozsiahlosti elektrických rozvodov a veľkosti inštalovaných výkonov spotrebičov je najväčším lom vo Včelároch organizácie Carmeuse Slovakia s.r.o., Košice. Celkový inštalovaný výkon všetkých spotrebičov vrátane úpravni je tu 5,8 MW a inštalovaný príkon transformátorov 5,07 MVA.

5.2.3 Výbušniny

Spotreba trhavín v dozorovaných organizáciách bola celkovo 1 802 761 kg (príloha č. 46).

Celkovo bolo spotrebovaných 210 682 ks rozbušiek, bleskovice boli spotrebované v množstve 52 446 bm (príloha č. 46).

Výbušniny sú skladované celkovo v 46 skladoch výbušnín z čoho 35 je povrchových a 11 podzemných (príloha č. 44).

V obvode pôsobnosti bolo vykonané celkovo 447 trhacích prác veľkého rozsahu.

V oblasti výroby, používania, skladovania, prepravy a evidencie výbušnín neboli v roku 2023 zaznamenané žiadne úrazy a mimoriadne udalosti.

5.2.4 Sprístupnené podzemné priestory

V obvode pôsobnosti úradu OBÚ v Košiciach je sprístupnených 8 jaskýň a to Belianska jaskyňa, Dobšinská ľadová jaskyňa, Ochtinská aragonitová jaskyňa, Gombasecká jaskyňa, jaskyňa Domica a Jasovská jaskyňa. Pri obci Krásnohorské Podhradie je pre verejnosť sprístupnená Krásnohorská jaskyňa a pri obci Lipovce jaskyňa Zlá diera v limitovanom režime. Posledné dve menované jaskyne prevádzkujú fyzické osoby. Ostatné jaskyne sú prevádzkované a udržiavané Štátnou ochranou prírody SR, Správou slovenských jaskýň Liptovský Mikuláš. Všetky jaskyne Národného parku Slovenský kras a Dobšinská ľadová jaskyňa sú začlenené do svetového prírodného dedičstva. Sprístupnené jaskyne poskytujú možnosť liečenia respiračných chorôb. Belianska jaskyňa je využívaná na liečbu dýchacích ciest počas celoročného obdobia.

V roku 2023 sa v uvedených jaskyniach zabezpečoval trvale bezpečný stav vykonávaním bežnej údržby.

V roku 2023 organizácia mesto Gelnica vykonávala banskú činnosť - udržiavanie starého banského diela - dedičnej štôlne „Jozef“ v Gelnici a sprístupnenie verejnosti v rámci zriadeného banského skanzenu ako podzemnej múzejnej expozície. Celkovo sa jedná o 350 m banského diela štôlne „Jozef“ v k.ú. Gelnica.

V roku 2023 organizácia Obec Hnilčík vykonávala banskú činnosť – udržiavanie starého banského diela štôlne „Ľudmila“ v časti Roztoky v bezpečnom stave a sprístupnenie verejnosti v k. ú. Hnilčík.

V roku 2023 organizácia Tovarišstvo Poráčskeho baníctva o. z. Poráč - Poráčska dolina vykonávala banskú činnosť – udržiavanie štôlne Peter, Pavol a Vsechsvätých v bezpečnom stave a sprístupnenie verejnosti v k.ú. Poráč.

V roku 2023 organizácia Banický cech Slovinky, o. z. Slovinky vykonávala sprístupnenie starého banského diela štôlne „Geburda“ pre iné účely a práce na jej udržiavaní v bezpečnom stave, na základe rozhodnutia OBÚ v Spišskej Novej Vsi č. 409-1503/2020 z 19.10.2020 podľa „Plánu sprístupňovania banských diel a starých banských diel v Slovinkách na iné účely a práce na ich udržiavaní v bezpečnom stave z mája 2020“ v k.ú. Vyšné Slovinky.

V roku 2023 organizácia Občianske združenie Banický cech horného Spiša Poprad v mestskej časti Kvetnica vykonávala sprístupnenie starého banského diela štôlne „Strieborná“ pre iné účely a práce na jej udržiavaní v bezpečnom stave, na základe

rozhodnutia OBÚ v Spišskej Novej Vsi č. 429-1332/2020 z 31.07.2020 podľa „Plánu sprístupňovania starého banského diela pre iné účely, Poprad - Kvetnica, štôlna Strieborná z decembra 2019 v k.ú. Poprad.

V roku 2022 bolo organizácii Geo Tour o.z., Košice rozhodnutím č. 514-1270/2022 z 05.05.2022 povolené sprístupnenie starých banských diel „Dolný Rotenberg“ a „Horný Rotenberg“ na iné účely a práce na ich udržiavaní v bezpečnom stave v chránenom ložiskovom území „Smolník“ podľa „Plánu sprístupňovania starých banských diel „Dolný Rotenberg“ a „Horný Rotenberg“ na iné účely a postupu prác na ich udržiavaní v bezpečnom stave.“

V roku 2023 bolo Obci Čučma rozhodnutím OBÚ v Košiciach č. 1003-2605/2023 z 19.09.2023 povolené sprístupnenie starého banského diela „štôlna Kresanica“ na iné účely a práce na jeho udržiavaní v bezpečnom stave. V roku 2023 bolo povolené sprístupnenie starého banského diela, a to štôlna „sv. Helena (štôlna Clara)“ organizácii Občianskemu združeniu Banický cech horného Spiša rozhodnutím OBÚ v Košiciach č. 1212-3384/2023 z 10.11.2023.

Taktiež v obvode pôsobnosti OBÚ v Košiciach je v katastrálnom území Červenica sprístupnené staré banské dielo – štôlna Jozef a to na základe rozhodnutia OBÚ v Košiciach č. 189-1433/2015-IV z 26.5.2015 o povolení banskej činnosti – sprístupňovania starých banských diel (štôlne Jozef) na iné účely a prác na ich udržiavaní v bezpečnom stave pre organizáciu Slovenské opáľové bane, s.r.o. , zmenené rozhodnutím HBÚ v Banskej Štiavnici č. 836-1784/2015 z 3.11.2015.

5.2.5 Osobitné zásahy do zemskej kôry

Spoločnosť Nafta a.s. v rámci plánovanej prípravy sekundárneho využitia trsu vrtovej Trebišov 8 až 12, ako zariadení na osobitný zásah do zemskej kôry na využívanie geotermálnej energie po trvalom ukončení dobývania plynu, resp. zatlačania banskej vody bol spracovaný návrh na určenie CHÚ OZZK Trebišov pre využitie geotermálnej energie. Nafta a.s. likvidovala vytiažené banské vody zatláčaním do podzemných priestorov po odťažení primárnych zdrojov horľavého zemného plynu na sondách Senné 13, Ptrukša 35 a Trhovište 42 v množstve 2 423,6 m³.

V určenom chránenom území Poprad na ochranu prírodnej horninovej štruktúry vhodnej na využívanie geotermálnej energie priemyselným spôsobom bol vykonávaný organizáciou SCHEIDEGGER TRAINING INSTITUTE EUROPE s.r.o., Bratislava povolený osobitný zásah do zemskej kôry – využívanie geotermálnej energie na vykurovanie priestorov aquaparku a hotela.

5.2.6 Ostané činnosti vykonávané bankým spôsobom

Geofyzikálne a vrtné práce:

- MERIN SERVICES, s.r.o. – v rámci svojej činnosti zrealizovalo čistenie 1 geotermálneho vrtu do hl. 2500 m.
- ENVIGEO, s.r.o. v rámci svojej činnosti zrealizovalo 7 vrtovej v celkovej dĺžke 710 m.
- EKOVRT s.r.o. v rámci svojej činnosti zrealizovalo 52 vrtovej v celkovej dĺžke – 8 160 m
- GEOVRTY - DRILLROCK, s.r.o. v rámci svojej činnosti zrealizovalo 73 vrtovej v celkovej dĺžke 4 825 m.
- Hydrostatik s.r.o. v rámci svojej činnosti zrealizoval 1 vrt v celkovej dĺžke 100 m

- VRTSTUDNE s.r.o. – v rámci svojej činnosti zrealizoval 1 vrt v celkovej dĺžke 160 m
- GEP vrty s.r.o. v rámci svojej činnosti zrealizovalo 19 vrtov v celkovej dĺžke 693 m.

5.2.7 Vyhradené technické zariadenia

5.2.7.1 Oprávnenia na činnosti na vyhradených technických zariadeniach

V roku 2023 sa nevydali žiadne oprávnenie na činnosti na vyhradených technických zariadeniach. Oprávnenie na činnosť na vyhradených technických zariadeniach pre organizácie vydáva oprávnená právnická osoba, ktorá má na to oprávnenie vydané HBÚ Banská Štiavnica.

5.2.7.2 Osvedčenia revíznych technikov vyhradených technických zariadení

Osvedčenie o odbornej spôsobilosti revíznym technikom vydáva oprávnená právnická osoba, ktorá má na to oprávnenie vydané HBÚ Banská Štiavnica. V sledovanom období neboli zistené žiadne dôvody, na základe ktorých by bolo potrebné odňať osvedčenie o odbornej spôsobilosti revízneho technika.

5.2.7.3 Prehľad významnejších vyhradených technických zariadení

V oblasti pôsobnosti dozoru sa používajú vyhradené technické zariadenia v týchto počtoch:

Vyhradené technické zariadenie

Tlakové nádoby		400 ks	
Zdvíhacie zariadenia		123 ks	
Plynové zariadenia		262 ks	
Kotle s konštrukčným tlakom nad 1,6 MPa		7 ks	
Kotle s konštrukčným tlakom do 1,6 MPa		2 ks	
Elektrické zariadenia			celkový príkon
- počty a príkon transformátorov:	25 MVA	2 ks	50 MVA
	10 MVA	1 ks	10 MVA
	6,3 MVA	1 ks	6,3 MVA
	4 MVA	2 ks	8 MVA
	2,5 MVA	4 ks	10 MVA
	1,6 MVA	3 ks	4,8 MVA
	1,25 MVA	1 ks	1,25 MVA
	1 MVA	61 ks	61 MVA
	800 kVA	1 ks	0,8 MVA
	630 kVA	23 ks	14,49 MVA
	500 kVA	3 ks	1,5 MVA
	400 kVA	42 ks	16,8 MVA
	320 kVA	2 ks	0,64 MVA
	315 kVA	5 ks	1,575 MVA
	250 kVA	9 ks	2,25 MVA
	200 kVA	2 ks	0,4 MVA
	193 kVA	1 ks	0,193 MVA
	160 kVA	18 ks	2,88 MVA

100 kVA	6 ks	0,6 MVA
63 kVA	5 ks	0,315 MVA
50 kVA	0 ks	

spolu počet:

192 ks 193,8 MVA

Celkový inštalovaný príkon transformátorov je 193,793 MVA

5.3 Banská záchranná služba

Podľa § 7 zákona SNR č. 51/1988 Zb. v znení neskorších predpisov v obvode pôsobnosti výkonu hlavného dozoru úradu je zriadená závodná banská záchranná stanica (ďalej len „ZBZS“) ZBZS Východ organizácie NAFTA a.s. Bratislava (ďalej len „organizácia“) pod organizačným vedením Hlavnej banskej záchrannej stanice Malacky organizácie. ZBZS mala 19 dobrovoľných záchranárov. Predpísané úlohy plnila účasťou na školeniach, praktickom výcviku, spoločných cvičeniach a pri plánovaných zásahoch na plynových sondách a zberných plynových strediskách pri ťažbe a úprave horľavého zemného plynu.

ZBZS organizácie SMZ, a.s. Jelšava, pod organizačným vedením HBP, a.s. Prievidza, odštepny závod Hlavná banská záchranná stanica mala 17 aktívnych banských záchranárov. Predpísané úlohy plnila účasťou na školeniach, praktických výcvikoch a plánovaných zásahoch v prevádzkach organizácie SMZ, a.s.

Hlavná banská záchranná stanica Prievidza zabezpečovala banskú záchrannú službu v obvode pôsobnosti úradu v organizáciách Slovenské opálové bane s.r.o., Prešov, GEMER – ORR, s.r.o., VSK, s.r.o. Novoveská Huta, SLOVMAG, a.s. Lubeník, Gemerská nerudná spoločnosť, a.s. Hnúšťa, DANUCEM Rohožník a.s., Carmeuse Slovakia, s.r.o., Calmit, s.r.o., Bratislava, MEOPTIS, s.r.o., Bratislava, EUROTALC, s.r.o., METROSTAV a.s., Bratislava a Meoptis s.r.o.

6 BANÍCTVO A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

6.1 Odvaly, výsypky a odkaliská

Úrad eviduje v svojej miestnej pôsobnosti spolu 42 odvalov zaradených do kategórie B a odkaliská zaradené ako úložiská odpadov z ťažobného priemyslu do kategórií A a B. Pričom v kategórii A sú evidované 3 odkaliská a v kategórii B je evidovaných 5 odkalísk. Úrad taktiež eviduje nezaradené 4 odkaliská, na ktorých je uložený odpad z ťažobného priemyslu (tieto úložiská nie sú zaradené do príslušnej kategórie z dôvodu, že ich pôvodca v čase vzniku tejto legislatívnej požiadavky už neexistoval alebo už bol v úpadku).

Evidencia odvalov, výsypiek a odkalísk je uvedená v prílohách č. 47 a č. 48.

Úrad vykonal v roku 2023 v súčinnosti s Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky štátny dozor na úložiskách kategórie A a B v zmysle schváleného plánu inšpekcií na úložiskách odpadov z ťažobného priemyslu.

6.2 Rekultivácia plôch

V roku 2023 organizácia B&S s.r.o. na ložisku štrkopieskov Orkucany vykonávala úpravu svahov a plochy v rozsahu cca 0,5 ha.

Organizácia HEADS Slovakia v roku 2023 dokončila technickú rekultiváciu na pozemku KNC p.č. 750/10.

Organizácia Lom Drienovec s.r.o. pri činnosti vykonávanej bankým spôsobom vytvárala záverné steny so sklonom 60°.

Organizácia Danucem (Slovensko) a.s. v DP „Čaňa“ pokračovala v rekultivácii parciel, na rekultiváciu sa využila technologická skrývka, ktorou sa zavázali vyťažené priestory v ťažobnom jazere. Na vrchnú časť rekultivovanej plochy sa ukladala orníčná vrstva zeminy.

Organizácia Carmeuse Slovakia, s.r.o. v DP „Včeláre“ vytvárala záverné steny so sklonom 70° a plánovaným generálnym uhlom 55°, kde na bermách sa časom vytvorí náletová vegetácia.

Organizácia LB MINERALS SK, s.r.o. v DP „Ťahanovce“ súčasne s postupom ťažby vykonávala aj zahladzovanie následkov po ťažobnej činnosti a ochrannú rekultivačnú činnosť (vyžínanie, ochrana proti škodcom, postrek) a v DP „Michal'any“ pokračovala s rekultiváciou vyťaženej časti ložiska zavázaním skrývkového materiálu.

Organizácia Pozemkové spoločenstvo urbarialistov v Batizovciach za rok 2023 v rámci likvidácie vydobyteho priestoru v DP Batizovce I realizovala rekultiváciu navázaním zeminy z rekonštrukcie železničnej trate Poprad – Štrba, rekultivácia sa vykonala na ploche o výmere 2,3440 ha, na ploche o výmere 3,12 ha bol vykonaný výrub drevín.

Organizácia Rudohorská investičná spoločnosť, a.s. na odkalisku Rožňava vykonávala v roku 2023 technickú rekultiváciu pozostávajúcu z vyrovnávania priehlbín po ťažbe.

Organizácia NAFTA a.s. v roku 2023 v DP „Lastomír“ vykonávala práce na likvidácii bankého diela (sondy) Vrbnica 2 a v DP „Pavlovce nad Uhom“ prebiehali práce na likvidácii sondy Stretava 18. Na sonde Stretava 48 boli likvidačné práce ukončené odovzdaním pozemkov a v PÚ Pavlovce nad Uhom po ukončení dlhodobej konzervácie bol zlikvidovaný prieskumný vrt Pavlovce 4.

6.3 Ochrana povrchu

Organizácia Rudné bane, š.p. Banská Štiavnica v roku 2023 vykonávala pravidelnú údržbu odkaliska Bodnarec v Slovinkách a odkaliska Smolník v Smolníckej Hute. Ďalej v lokalite Slovinky a Rudňany – Rochus obzor boli vykonávané merania množstva a kvality vypúšťaných vôd a bolo definitívne zabezpečenie vstupu do bankého diela – Tunel Rochus Rudňany. Zároveň boli vykonávané kontroly odvádzania bankých vôd z dedických štôlni Slovinky a Rudňany.

Ďalej organizácia vykonávala prečistenie odtokovej kanalizácie štôlne Augusta – Rožňava, ako aj samotnej štôlne.

V DP Nižná Slaná boli vykonané kontroly výtoku bankých vôd zo štôlne Marta aj kontrola štôlne Jozef.

Na základe záväzného príkazu OBÚ Košice v katastri Nálepko bolo vykonané zabezpečenie prepahliska, ďalej sa priebežne vykonávali zabezpečovacie práce na starom banskom diele pod Zámčiskom a na štôlni za Pelešom.

Organizácia MEOPTIS, s.r.o. v DP „Košice“, na bani Bankov v roku 2023 vykonávala bezpečnosť práce a prevádzky banských podzemných objektov a súvisiacich objektov na povrchu, prečerpávala banskú vodu do hlavnej čerpacej stanice a následne na povrch a zabezpečovala obsluhu ťažného zariadenia Jamy Východ v súvislosti s fíraním do podzemia. Ďalej organizácia prevádzkovala skládky na povrchu na uloženie stavebného materiálu a začala s jej uzatváraním a rekultiváciou. Súhlas s vykonávanými prácami sa vykonáva na základe rozhodnutia odboru životného prostredia OU Košice.

Organizácia Gemerská nerudná spoločnosť a.s. Hnúšťa vykonáva ročné zameranie nivelačného bodového poľa, v súvislosti s meraním poklesov štátnej cesty III/531 013 Hnúšťa – Polom a taktiež v súvislosti s kontrolou stability ochranného piliera pod cestou zo strany zárezu. Výškové meranie sa uskutočnilo 17.10.2023 hlavným banským meračom, na základe ktorého možno konštatovať, že pri všetkých meraných bodoch došlo k zanedbateľným zvislým posunom.

V roku 2023 bola úradom vykonaná v DP „Prešov I - Solivary“ kontrola, kde bolo zistené, že v dvoch prípadoch je nebezpečný jav – výtok soľanky, zabezpečovacie práce nie sú dlhodobo vykonávané a v teréne sú viditeľné deformácie terénu, ktoré naznačujú nestabilitu územia. Za účelom riešenia nepriaznivej situácie v DP „Prešov I - Solivary“ sa v roku 2023 uskutočnilo stretnutie zástupcov Mesta Prešov, HBÚ, OBÚ so zástupcami zainteresovaných organizácií, kde boli riešené postupy na zabránenie ďalších škôd na životnom prostredí, stabilizácii povrchu a trvalému zamedzeniu výtokov soľanky na povrch terénu a do povrchových vôd.